

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

JHT-TUTKINTO 7.9.2024**(8 tuntia) 100 pistettä**

Ratkaise seuraavat tehtävät (1–5) voimassa olevien säädösten sekä julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan ja hyvän kirjanpitoavan perusteella. Vastauksissa tilintarkastajan raportit voi laatia Suomen Tilintarkastajat ry:n tilintarkastuskertomuksista antamien ajantasaisten mallien mukaisesti.

Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, että tehtävässä esiintyvät yhteisöt, henkilöt ja tunnistetiedot ovat kuvitteellisia. Tehtävän pohjana on käytetty osia todellisten hyvinvointialuekonsernien tilinpäätöstiedoista. Tehtävään on lisätty taustatietoja, virheitä ja puutteita, joilla kuitenkin ei ole mitään tekemistä kyseisten hyvinvointialuekonsernien eikä niiden tilinpäätöstietojen kanssa. Tehtävän yhteydessä esittämättömillä hallinto- ja kirjanpitoasiakirjoilla tai tehtävässä mainituilla, mutta esittämättömillä liitteillä ei ole merkitystä tehtävien ratkaisussa. Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, että tilinpäätöslukuja ja tunnuslukuja on esitetty joissakin kohdissa pyöristettyinä. Kokelas voi olettaa tunnuslukujen laskentakaavat oikeiksi. Tehtävän ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, mille viikonpäiville päivämäärät sijoittuvat.

Tehtävästä 1 on poistettu tiettyjä osia, jotka mainitaan tehtävässä erikseen. Poistetuilla osilla ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisuun. Arvostelussa ei anneta pisteitä tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman, liitetietojen tai tehtävien taulukoiden teknisiä yhteenlaskutoimituksia koskevista seikoista. Vastatessasi voit luottaa siihen, että tehtävän 1 taustatiedoissa esitetyt asiat (s. 2) pitävät paikkansa.

Tehtävässä 1 hyvinvointialueen tuloslaskelma, tase ja liitetiedot on esitetty joiltain osin hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen vähimmäiskaavavaatimuksia suppeampana. Tällä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisuun. Arvostelussa ei anneta pisteitä hyvinvointialueen tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen esityslaajuutta koskevista seikoista.

Vastausten arvostelussa voi saada plus- ja miinuspisteitä. Tehtävissä vaadituissa raporteissa olevista kielioppi- tai kirjoitusvirheistä sekä esitystapaa koskevista virheistä voi saada miinuspisteitä.

Käytä tehtäviin vastatessasi tietokoneen työpöydältä ”JHT-tutkinto” -kansioista löytyviä valmiita word-vastauspohjia. Tehtävät tallennetaan käyttämällä tallennusnimessä vastaajan tunnistenumeroa ja tehtävän otsikkoa. Esimerkiksi kokelas, jonka tunnistenumero on 123456 tallentaa vastauksensa seuraavasti:

123456 Tehtävä 1

123456 Tehtävä 2 jne.

Tehtävämonistetta ei tarvitse palauttaa.

Taustatiedot

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue sijaitsee Keski-Suomessa. Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta alueellaan.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue on asukasmäärältään Suomen kahdeksanneksi suurin hyvinvointialue. Hyvinvointialue toimii seuraavien 11 kunnan alueella: Uutula, Marimesku, Neppilä, Sostamala, Sampola, Nälviä, Neteli, Ketelimäki, Pynnäinen, Nuuntali ja Virtaus. Hyvinvointialueella asuu 198 500 asukasta.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tilintarkastajana toimii Tarkastustaitajat Oy, Y-tunnus 4356235-7, osoite Männistönpolku 3, 01300 Vantaa. Vastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Sirkka Lohi, ja tarkastustiimissä on lisäksi tilintarkastusassistentti Antti Apuri. Tarkastuksen työnjaossa on sovittu, että tilintarkastusassistentti laatii yhteenvedon omista työpapereistaan vastuullista tilintarkastajaa varten.

Käytä arvostelun yksinkertaistamiseksi tehtävän ratkaisussa seuraavia olennaisuusrajoja: kokonaisolennaisuusraja konsernitilinpäätös 11 900 tuhatta euroa ja emohyvinvointialueen tilinpäätös 11 700 tuhatta euroa. Jos yksittäinen konsernitilinpäätöksen tai tilinpäätöksen virhe tehtävässä ylittää kokonaisuusolennaisuusrajan, esitä se tilintarkastuskertomuksessa (tehtävä 2). Selvästi vähäpätöisen virheen raja on 5 prosenttia konsernitilinpäätöksen kokonaisolennaisuusraja eli 595 tuhatta euroa ja 5 prosenttia emohyvinvointialueen tilinpäätöksen kokonaisolennaisuusraja eli 575 tuhatta euroa. Selvästi vähäpätöisen virheen ylittävät virheet raportoidaan johdolle (tehtävä 1), mutta ne eivät yksittäisinä vaikuta tilintarkastuskertomukseen.

Tehtävä 1 (60 pistettä)

Mitä virheitä ja/tai puutteita on Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjanpidossa, tilinpäätöksessä, tilinpäätökseen sisältyvässä konsernitilinpäätöksessä, hallinnossa, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisessä? Esitä mahdollisten virheiden ja/tai puutteiden rahamäärä, laatu ja yksityiskohtaiset perustelut johtopäätöksillesi. Esitä myös, miten virheet ja/tai puutteet tulisi korjata.

Ota vastauksessasi kantaa siihen, miten mikin havaitsemasi virhe tai puute vaikuttaisi tilintarkastajan raportointiin, ellei virhettä tai puutetta korjattaisi. Laadi vastauksesi työpapereiden muotoon seuraavan mallin mukaisesti siten, että työpapereista ilmenee tarkastettu asia, tarkastushavainto ja sen perusteltu arviointi sekä virheen ja/tai puutteen korjausmenettely. **Jos kyse on kirjanpidon virheestä, esitä korjausmenettely myös muodossa per tili an tili.** Esitä myös, pitääkö havainto tuoda esiin tilintarkastajan raportoinnissa: onko se hyvinvointialuelain 130 §:n mukaiseen tilintarkastuskertomukseen otettava asia vai onko se muussa tilintarkastajan raportoinnissa esitettävä asia, ellei virhettä tai puutetta korjata. **Esitä vastauksessasi myös yhteenveto havaitsemistasi virheistä.**

Käytä vastatessasi tehtävän 1 valmista word-vastauspohjaa.

VASTAUSMALLI

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tilintarkastus, tilikausi 1.1.–31.12.2023

Päiväys: 28.5.2024

Tunnistenumero: 123456

Tarkastettu asia	Tarkastushavainto, perusteltu arviointi ja korjausmenettely	Vaikutus raportointiin (Kerro mitä, missä ja miten raportoidaan, jos virhettä tai puutetta ei korjata)
	Tehtävän ratkaisussa on käytettävä seuraavia kokonaisolennaisuusrajoja: konsernitilinpäätös 11 900 tuhatta euroa ja emohyvinvointialueen tilinpäätös 11 700 tuhatta euroa. Selvästi vähäpätöisen virheen raja on konsernitilinpäätöksessä 595 tuhatta euroa ja emohyvinvointialueen tilinpäätöksessä 575 tuhatta euroa.	
Esimerkkivastaus	Esimerkkivastaus	Esimerkkivastaus
1. Henkilöstökulut, lomapalkkavelka	Henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin ei ole kirjattu lomapalkkavelkaan liittyviä eläkekuluja riittävästi, vajaus on määrältään 0,9 miljoonaa euroa, mikä ilmenee tilintarkastusassistentin työpaperista. Korjausmenettely: Kirjataan puuttuva lomapalkkavelka Per eläkekulut An siirtovelat 0,9 miljoonaa euroa.	Asia on raportoitava kirjallisesti hallitukselle.
2.		

Tehtävä 2 (15 pistettä)

Laadi Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tilintarkastajan allekirjoitettavaksi täydellinen ja 28.5.2024 päivätty ehdotus tilintarkastuskertomukseksi edellyttäen, että hyvinvointialuekonsernin kirjanpitoa, hallintoa ja tilinpäätösasiakirjoja ei muuteta milteään osin.

Käytä vastatessasi tehtävän 2 valmista word-vastauspohjaa.

Liitteet:

Liite 1 Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tilinpäätös tilikaudelta 1.1.–31.12.2023

Liite 2 Avaava tase per 1.1.2023

Liite 3 Osia pöytäkirjoista

Liite 4 Ote konserniohjeesta

Liite 5 Ote markkinaoikeuden ratkaisusta

Liite 6 Ote Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjeesta

Liite 7 Ote Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelmasta

Liite 8 Tilintarkastusassistentti Antti Apurin havainnot

Tehtävät 3–5 ovat erillisiä tehtäviä, eivätkä ne liity tehtäviin 1–2. Tehtävissä 3–5 esiintyvät tapahtumat ja henkilöt ovat kuvitteellisia. Anna vastauksesi tehtäviin 3–5 JHT-tutkintokokeen suorittamisen ajankohtana voimassa olevan oikeussäätelyn nojalla.

Tehtävä 3 (10 pistettä)

Valtioneuvoston tiedotustilaisuudessa esitellään valtioneuvoston hyväksymää uutta strategiaa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi. Työministeri Teppo Toimela kertoo, että strategiassa asetettuja tavoitteita viranomaistoiminnan osalta ovat esimerkiksi harmaata taloutta valvovien viranomaisten taloudellisten resurssien turvaaminen ja viranomaisyhteistyön lisääminen. Ministeri Toimela painotti myös nykyisen lainsäädännön mahdollistamien keinojen hyödyntämistä harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi. Ministeri mainitsi tässä yhteydessä erikseen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön.

Vastaa seuraaviin kysymyksiin. Perustele vastauksesi. Esitä vastauksessasi, mihin oikeussäännöksiin vastauksesi perustuvat.

3.1 Millaisilla toimenpiteillä valtioneuvosto ja ministeriöt voivat vaikuttaa harmaan talouden torjuntaan Suomessa? Onko näillä toimenpiteillä oikeudellista sitovuutta ja oikeudellista velvoittavuutta vai onko niillä sen sijaan tosiasiallista (poliittista) vaikuttavuutta? Tosiasiallinen vaikuttavuus tarkoittaa tässä tehtävässä sitä, että toimenpiteellä on käytännön merkitystä haluttujen tavoitteiden saavuttamiseksi, vaikka toimenpide ei olisikaan oikeudellisesti velvoittava. Vastauksessa ei tarvitse tarkastella eri ministeriöiden sektorikohtaisia erityistehtäviä.

3.2 Mitkä toimijat valvovat ja arvioivat sitä, ovatko valtioneuvoston asettamat tavoitteet harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseksi toteutuneet? Millaisia nämä valvonta- ja tarkastustoimet voivat olla?

3.3 Millä eri tavoilla suomalainen julkisia hankintoja koskeva oikeussäätely liittyy harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseen ja ennaltaehkäisemiseen? Nosta esiin tällaisia lainkohtia kotimaisesta hankintalainsäädännöstä ja perustele, miksi ne liittyvät harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumiseen ja ennaltaehkäisemiseen.

3.4 Millaista lakisääteistä viranomaisyhteistyötä ja viranomaisten välistä tietojenvaihtoa kuuluu julkisten hankintojen toimijoille harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjumisen näkökulmasta?

Tehtävä 4 (10 pistettä)

Vastaa seuraaviin kysymyksiin. Perustele vastauksesi. Esitä vastauksessasi, mihin oikeussäännöksiin vastauksesi perustuvat.

4.1 Millainen rooli ja millaisia tehtäviä kunnan tarkastuslautakunnalla on kunnan omistaman yhtiön tarkastuksessa? Onko kunnan tarkastuslautakunnalla oikeus tarkastaa kunnan omistamia yhtiöitä?

4.2 Onko kunnan tarkastuslautakunnalla oikeus saada tietoja kunnan omistaman yhtiön asioista suoraan kyseiseltä yhtiöltä? Voiko kunnan tarkastuslautakunta saada kyseisiä tietoja jotain muuta kautta?

4.3 Millaiset ovat hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan tehtävät hyvinvointialueen omistamien yhtiöiden tarkastuksessa ja millaiset oikeudet hyvinvointialueen tarkastuslautakunnalla on saada tietoja hyvinvointialueen omistaman yhtiön asioista verrattuna kunnan tarkastuslautakunnan vastaaviin tehtäviin ja oikeuksiin? Vertaa hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan ja kunnan

tarkastuslautakunnan tehtäviä ja oikeuksia tytäryhtiöiden tarkastuksen ja yhtiöiden asioita koskevan tiedonsaannin osalta. Vastauksessa ei tarvitse kuvata yksityiskohtaisesti hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan asianomaisia tehtäviä ja oikeuksia.

4.4 Onko valtion valvonta- ja tarkastusviranomaisilla oikeutta tarkastaa hyvinvointialueen omistaman yhtiön toimintaa ja taloutta?

4.5 Millaisia velvoitteita kunnille ja hyvinvointialueille on asetettu liittyen taloustietojen tuottamiseen ja niiden toimittamiseen valtiolle? Mitkä toimijat valtiovalan taholta ohjaavat näiden tietojen toimittamista ja käsittelevät kyseisiä tietoja?

4.6 Mitä kysymyksen 4.5 mukaisten, valtiolle toimitettavien taloustietojen yhteentoimivuudella tarkoitetaan ja miten yhteentoimivuutta säännellään ja ohjataan Suomessa?

Tehtävä 5 (5 pistettä)

Vastaa seuraaviin kysymyksiin. Perustele vastauksesi. Esitä vastauksessasi, mihin oikeussäännöksiin vastauksesi perustuvat.

5.1 Mitä tarkoitetaan Euroopan unionin omilla varoilla ja mistä osista omat varat muodostuvat? Miten EU:n omat varat kytkeytyvät Euroopan unionin talousarvioon ja miten EU:n omat varat liittyvät Suomen valtion talousarvioon? Voiko lainarahoitusta sisällyttää osaksi EU:n omia varoja?

5.2 Mikäli EU:n omien varojen sisältöä ja rakennetta halutaan muuttaa, millaisia toimia EU:n toimielimiltä tällöin edellytetään ja mitkä EU:n toimielimet toimet toteuttaisivat? Olisiko Suomen eduskunta jollain tavalla mukana Euroopan unionin omia varoja koskevien muutosten käsittelyssä?

5.3 Mitkä suomalaiset toimijat valvovat ja tarkastavat sitä, ovatko Euroopan unionin omia varoja koskevat velvoitteet Suomessa toteutuneet?

Liite 1

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue

Tilinpäätös 1.1.–31.12.2023

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällys

Toimintakertomus.....	9
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	9
Hyvinvointialuejohtajan katsaus	9
Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	10
Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa.....	10
Hyvinvointialueen henkilöstö.....	11
Hankinnat	11
Ympäristö- ja vastuullisuusasiat.....	11
Muut ei-taloudelliset asiat	11
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	11
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	12
Selonteko hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	12
Sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen järjestäminen	13
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	13
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	14
Hyvinvointialueen kokonaistulot ja menot	14
Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous	14
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	14
Konsernin toiminnan ohjaus.....	15
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	15
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	15
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	15
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	17
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	18
Tilikauden tuloksen käsittely	18
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	18
Talousarvion toteutuminen.....	18
Tavoitteiden toteutuminen	18
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	18
Käyttötalouden toteutuminen	18
Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	19

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Investointiosan toteutuminen	20
Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoitukseen	20
Rahoitusosan toteutuminen	20
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	20
Tilinpäätöslaskelmat	21
Tuloslaskelma	21
Tase	22
Rahoituslaskelma	24
Konsernilaskelmat	25
Tilinpäätöksen liitetiedot	29
Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät	37
Tilinpäätösmerkintä	37
Kirjanpitokirjat ja tositelajit 2023	38

Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli hyvinvointialueen varsinaisen toiminnan ensimmäinen vuosi. Vuoden keskiössä oli organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän luominen, poliittisen päätöksentekojärjestelmän käynnistyminen sekä hallinnon tukipalveluiden organisointi. Vuoden aikana tehtiin palveluverkkokartoitus, joka käsitellään aluevaltuustossa alkuvuoden 2024 aikana.

Taloustilanteen tiukkuus asetti raamit niin vuodelle 2023 kuin tuleville vuosille. Vuoden 2023 rahoitus määräytyi kuntien vuoden 2022 sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannusten perusteella. Ostopalvelujen hinnanmuutokset, yleinen inflaatiokehitys ja sosiaali- ja terveydenhuollon yleistä palkkatason nousua korkeammat palkankorotukset aiheuttivat hyvinvointialueille merkittäviä ennakoimattomia kustannuksia. Tulevat vuodet näyttävät haasteellisina ja luovat mahdollisesti tarpeen hyvinvointialueiden rahoitusmallin uudistamiselle. Toimintamalleja sekä tapaa tuottaa palveluja joudutaan myös arvioimaan uudelleen.

Haluan esittää kiitokseni ammattitaitoiselle ja joustavalle henkilöstöllemme, joka on sopeutunut muuttuviin tilanteisiin.

Anni Soteva
Hyvinvointialuejohtaja

Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hyvinvointialuetta johtavat aluevaltuusto, aluehallitus ja aluehallituksen alaisuudessa toimiva hyvinvointialuejohtaja. Hyvinvointialueen johtaminen perustuu hyvinvointialuestrategiaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiaan, pelastustoimen palvelutasopäätökseen, talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä muihin aluevaltuuston päätöksiin sekä hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteisiin.

Hyvinvointialueen toimielinrakenteeseen kuuluvat aluevaltuusto, aluehallitus ja aluevaalilautakunta sekä tarkastuslautakunta.

Hyvinvointialuevaltuustoon kuuluu 59 jäsentä. Vuoden 2023 aikana aluevaltuusto kokoontui kahdeksan kertaa. Aluevaltuuston puheenjohtajana toimii Antti Ala-Rantala, I varapuheenjohtajana Anna Jänttimaa ja II varapuheenjohtajana Eveliina Metsä-Pelkonen.

Aluehallituksessa on 11 jäsentä. Vuoden 2023 aikana aluehallitus kokoontui 20 kertaa. Aluehallituksen puheenjohtajana toimii Annina Kämpälämäki-Oja, I varapuheenjohtajana Hanne Liplatti ja II varapuheenjohtajana Jouko Ylämutkala.

Aluevaltuusto teki vuoden 2023 aikana hallintosäätöön useita tarkistuksia. Keskeisimmät niistä liittyivät organisaatorakenteen muutoksiin sekä henkilöstö- ja talousasioihin. Aluevaltuutettujen aloitteita käsiteltiin aluevaltuustossa 18 kertaa.

Tilivelvolliset toimielimet ja tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat

Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt 5.12.2022 § 134 tilivelvollisten nimeämisestä tilikaudelle 2023.

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2023 oli ensimmäinen hyvinvointialueen palvelutoiminnan vuosi. Siksi pääpaino vuoden toiminnassa oli valtavan muutoksen toteuttaminen sekä palvelujen turvaaminen muutosvaiheessa. Vuoden 2023 rahoitus määräytyi kuntien vuoden 2022 sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannusten perusteella. Vuoden kuluessa tuli selväksi, ettei valtion rahoitus riitä hyvinvointialueiden kustannusten kattamiseen, ja lähes kaikki hyvinvointialueet tekivät vuonna 2023 merkittävän alijäämän. Tämä edellytti nopeita ratkaisuja vuoden aikana talouden tasapainottamiseen liittyen. Ensimmäinen päätös, jolla haluttiin vaikuttaa strategian toteuttamiseen ja toiminnan turvaamiseen vaikeasta taloustilanteesta sekä pahenevasta henkilöstöpulasta huolimatta, oli aluehallituksen päätös strategian toimeenpano-ohjelmasta helmikuussa 2023. Toimeenpano-ohjelman perusteella vuoden aikana valmisteltiin lukuisia mm. palvelurakenteen muuttamiseen tähtääviä selvityksiä ja ohjelmia. Osa ohjelmista jäi hyväksyttäväksi vuodelle 2024. Vuoden aikana perustettiin myös lukuisia työryhmiä ja rakennettiin yhteistyörakenteita sidosryhmien kanssa.

Valtioneuvosto päätti kesällä 2022 hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista vuodelle 2023. Keväällä valtiovarainministeriö antoi päätöksen vuoden 2024 lainanottovaltuudesta. Päätöksen mukaan lainanottovaltuutta ei myönnetty. Koska vuosien 2024–2036 investointiohjelmaa ei voida toteuttaa ilman lainarahoitusta, aluevaltuusto päätti kesäkuussa hakea valtiolta lainanottovaltuuden muuttamista. Lainanottovaltuuden muuttamisesta neuvoteltiin alkusyksyllä 2023 päätavoitteena turvata MEYKS:in (Marimeskun yliopistollisen keskussairaalan) uudistamisohjelman jatkohankkeen rahoitus. Lokakuussa 2023 valtioneuvosto myönsi Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueelle ehdollisen 500 miljoonan euron lainanottovaltuuden.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue Tilinpäätös 2023

Aluevaltuustossa tehtiin päätös purkaa Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tytäryhtiö MEYKS Kehitysyhtiö Oy. Yhtiö tuotti ja koordinoi kehityspalveluita asiakaslähtöisyyden, hankintojen, koulutuksen ja opetuksen sekä osaajien saatavuuden teemoihin liittyen. Nämä yhtiön tehtävät siirtyvät jatkossa hyvinvointialueen itsensä toteutettaviksi.

Syyskuun 2023 alussa aluehallitus päätti kesäkuun lopun osavuositarkastuksen merkittävään alijäämäennusteeseen perustuen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä. Aluehallitus hyväksyi neuvottelujen tuloksen marraskuussa 2023. Neuvottelut päättyivät 12 miljoonan euron pysyvien kustannusten ja mm. 183 henkilötyövuoden vähentämiseen.

Lokakuun 2023 lopulla Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue kävi lakisääteisen ohjausneuvottelun ministeriöiden edustajien kanssa. Ministeriöiden ohjeena oli jatkaa rakenteellisia toimenpiteitä palvelureformin toteuttamiseksi ja talouden tasapainottamiseksi.

Pitkään tyhjiällä olleelle ja kiinteitä kustannuksia aiheuttaneelle Alimäen sairaalan alueelle rakennuksineen löytyi ostaja loppuvuodesta 2023 nettihuutokaupan avulla. Alueen myynti toteutuu vuonna 2024. Tilikauden jälkeen selvisi, että vuoden 2023 alijäämä on merkittävästi eli 7,6 miljoonaa euroa suurempi kuin oli otettu huomioon vuoden 2024 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta 2024–2026 päätettäessä. Toisaalta tilikauden jälkeen selvisi myös se, että hyvinvointialueiden vuoden 2023 yhteensä laskettu alijäämä näyttää olevan lähes 700 miljoonaa euroa suurempi kuin taloussuunnitelman pohjana olevissa valtionvarainministeriön painelaskelmissa oli käytetty. Tällä on merkitystä vuoden 2025 valtion rahoituksen jälkikäteistarkistukseen, joka perustuu hyvinvointialueiden vuoden 2023 todellisiin kustannuksiin. Jälkikäteiskorjaus vuonna 2025 tulee siis hyvinvointialueen näkemyksen mukaan kattamaan vuoden 2023 alijäämässä olleen eron arvoidun ja toteutuneen välillä. Siten aluevaltuuston hyväksymä taloussuunnitelma on yhä kokonaisuudessaan toteuttamiskelpoinen.

Hyvinvointialueen henkilöstö

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Hankinnat

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Ympäristö- ja vastuullisuusasiat

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Muut ei-taloudelliset asiat

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 tilinpäätöksen merkittävän alijäämän vuoksi tulee lähivuosien toiminta ja talous keskittymään vahvasti talouden tasapainottamiseen liittyviin toimenpiteisiin. Hyvinvointialuelain mukaan talouden tulee olla tasapainossa viimeistään vuoden 2026 lopussa. Lisäksi syksyllä 2023 aloitettiin YT-prosessi, jonka avulla tavoitellaan 12 miljoonan euron pysyvää menojen vähennystä.

Lähivuosien merkittävin investointi on MEYKS-uudistamisohjelman jatkohanke. Se on suuruudeltaan tämänhetkisten arvioiden mukaan 500 miljoonaa euroa. Sen rahoittamiseksi haettiin valtiolta lainanottovaltuuden muuttamista 500 miljoonaa euroa. Lainanottovaltuuden muutos myönnettiin vuoden 2023 lokakuussa ehdollisena. Lainanmaksukyvyyn varmistamiseksi Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueelta edellytettiin tuottavuusohjelmaa, joka perustuu edellä mainittuun strategian toimeenpano-ohjelmaan sekä muuhun toiminnan tehostamiseen. Muiden investointien rahoitus tulee

olemaan omarahoitusta eli vuosikatteen mahdollistamaa rahoitusta, ellei niihinkin haeta lainanottovaltuuden muuttamista.

MEYKS-uudistamisohjelman rahoittaminen pääosin pitkäaikaisella lainarahoituksella tarkoittaa myös lainamäärän merkittävää kasvua. Tehtyjen vuoteen 2040 asti yltävien laskelmien mukaan lainakanta tulisi olemaan suurimmillaan vuonna 2030, jolloin lainoja olisi lähes 900 miljoonaa euroa nykyisen noin 71 miljoonan euron sijaan. Sen jälkeen lainamäärä alkaisi hiljalleen pienentyä. Koko konsernin näkökulmaa tarkasteltaessa tytäryhtiöiden toiminta ja talouden tila jatkuu vakaana, vaikka hyvinvointialueiden haastava rahoitustilanne vaikuttaa osaltaan myös niiden toimintaan, erityisesti palveluostojen ja niistä haettavien tasapainotusten kautta.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Hyvinvointialueen merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä on tunnistettu vuoden 2024 alussa järjestetyssä ylimmän johdon työpajassa. Merkittävimmät tunnistetut riskit ja epävarmuustekijät on lueteltu alla.

- Taloudellinen riski - Taloudellinen tilanne, sopeutustoimet ja talouden sekä toiminnan yhteensovittamisen tarve aiheuttavat monipuolisesti haasteita hyvinvointialueen toiminnassa.
- Henkilöstöriski - Veto- ja pitovoimatekijät aiheuttavat haastetta toiminnalle. Muutosten yhteydessä myös työhyvinvointiin ja henkilöstön jaksamiseen liittyvät haasteet sekä nimenomaan henkilöstön saatavuus ja kohdentaminen korostuvat riskissä.
- Palvelutuotantoriski - Palvelutuotantoriskissä korostuu muiden riskien heijastevaikutukset palvelutuotannolle sekä suunnitelmien käytäntöön vieminen ja aikataulussa pysyminen.
- Digitaalisen turvallisuuden riski - Informaatiovaikuttamisen, kyberhyökkäysten, hybridiuhkien mahdollisuus sekä tietosuojaan tai tietoturvallisuuteen liittyvät riskit korostuvat.
- Kriittisen infrastruktuurin riski - Laajamittaiset häiriöt kriittisissä järjestelmissä tai käyttöhyödykkeiden katkot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa toiminnalle.
- Toimintaympäristöriski - Alati muuttuva toimintaympäristö voi aiheuttaa haasteita myös hyvinvointialueen toiminnalle.

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Selonteko hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan hyvinvointialueen toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Hyvinvointialueen riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan (ml. päätöksenteko), investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan hyvinvointialueen asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti hyvinvointialueen kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla. Hyvinvointialueen riskienhallinnan järjestäminen perustuu lainsäädäntöön ja hallintosäädäntöön.

Alkuvuodesta 2024 järjestettiin ylimmän johdon työpaja, jossa tunnistettiin joukko merkittäviä riskejä. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön sähköinen riskienhallintaohjelmisto. Samoin turvallisuuspoikkeamien ilmoitusjärjestelmä HaiPron implementointia on tarkoitus jatkaa siten, että se on käytössä koko hyvinvointialueella vuoden 2024 loppuun mennessä.

Sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että hyvinvointialueelle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisynä. Sisäistä valvontaa toteutetaan lisäksi sisäisen tarkastuksen toiminnon avulla.

Tilikaudella aloitettiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjesäännön valmistelutyö. Tilikaudella otettiin käyttöön sisäinen väärinkäytösten ilmoituskanava. Vuonna 2023 saatiin ilmoituskanavan kautta yksi ilmoitus. Käsittelyryhmä totesi ilmoituksen aiheettomaksi.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus toimii riippumattomana aluehallituksen ja ylimmän johdon tukitoimintona arvioimalla objektiivisesti hyvinvointialueen hallinto- ja johtamistavan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin. Sisäisen tarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että organisaation toiminta on tavoitteiden, päämäärien ja toimintaperiaatteiden sekä säädösten ja määräysten mukaista.

Tilikaudella aluehallituksessa on käsitelty ja hyväksytty sisäisen tarkastuksen toimintasääntö sekä vuosisuunnitelma. Hyvinvointialue on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen EX & Partners Oy:lle.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen varsinainen toiminta alkoi 1.1.2023. Hyvinvointialue oli kuitenkin olemassa jo aiemmin, mutta toiminta keskittyi hyvinvointialueen valmisteluun. Tämän vuoksi vuoden 2022 tiedot eivät ole vertailukelpoisia. Ne on kuitenkin esitetty laskelmissa vertailutietoina. Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintatuotot olivat 68,7 miljoonaa euroa ja niillä katettiin 17,5 prosenttia toimintakuluista. Toimintatuotoista 33,3 miljoonaa euroa muodostui myyntituotoista ja näistä 13,8 miljoonaa euroa tuli muilta hyvinvointialueilta. Asiakasmaksutuotot olivat 23,5 miljoonaa euroa, joka on noin 6 prosenttia toimintakuluista. Tuet ja avustukset muodostivat 8,3 miljoonaa euroa, joista suurin osa oli valtion erillisrahoituksia hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen tai ICT- muutoksiin liittyen.

Toimintakulut olivat yhteensä 392,2 miljoonaa euroa ja näistä henkilöstökulut muodostivat 159 miljoonaa euroa, joka on noin 40 prosenttia toimintakuluista. Asiakaspalveluiden ostot olivat 111,6 miljoonaa euroa ja 28 prosenttia toimintakuluista. Tämä kuvastaa ulkopuolisen palvelutuotannon osuutta koko toiminnasta. Aineet, tarvikkeet ja tavarat olivat 26,9 miljoonaa euroa, maksetut avustukset 9,6 miljoonaa euroa ja muut toimintakulut 20,4 miljoonaa euroa. Merkittäviä muita toimintakuluja olivat vuokrat.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue Tilinpäätös 2023

Toimintakatteeksi muodostui -323,3 miljoonaa euroa. Valtion rahoitus oli 309 miljoonaa euroa ja se puolestaan kattoi 78,8 prosenttia toimintakuluista. Hyvinvointialue sai rahoitustuottoja 2,6 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen taustalla olivat erityisesti konsernitilille maksettavat korot sekä osinkotuotot.

Hyvinvointialueen vuosikatteeksi muodostui -12,8 miljoonaa euroa. Vuosikate oli negatiivinen, joten se ei riittänyt kattamaan lainkaan poistoja. Poistojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden 2023 alijäämäksi muodostui -19,5 miljoonaa euroa. Asukaslukuun suhteutettuna alijäämää oli 98 euroa per asukas.

Rahoitusasema ja sen muutokset

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Hyvinvointialueen kokonaistulot ja menot

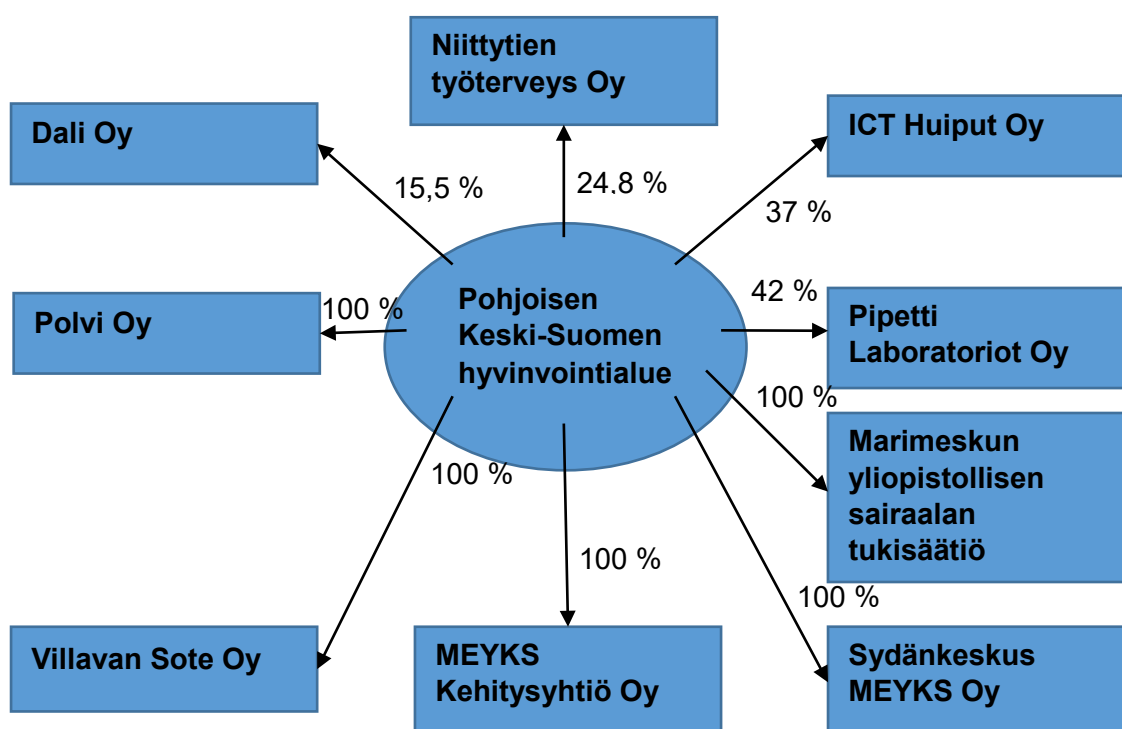
(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen konserni muodostuu hyvinvointialueesta sekä tytäryhteisöistä, joita vuoden 2023 lopussa olivat Polvi Oy, Villavan Sote Oy, MEYKS Kehitysyhtiö Oy, Sydänkeskus MEYKS Oy ja Marimeskun yliopistollisen sairaalan tukisäätiö. Hyvinvointialue omistaa tytäryhtiöiden osakkeet täysimääräisesti.

Konserniin kuuluvia osakkuusyhtiöitä vuoden 2023 lopussa olivat laboratoriopalveluita tuottava Pipetti Laboratoriot Oy (konsernin omistusosuus 42 %), ICMT-palveluita tuottava ICT Huiput Oy (konsernin omistusosuus 37 %), työterveyspalvelut tuottava Niittytien Työterveys Oy (konsernin omistusosuus 24,8 %) sekä Dali Oy (konsernin omistusosuus 15,5 %), joka toimii sosiaalialan osaamiskeskuksena edistään sosiaalialan osaamista yhteistyöllä hyvinvointialueiden, kuntien, oppilaitosten ja yliopiston kanssa. Tytäryhteisöt ja osakkuusyhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti.

Konsernin toiminnan ohjaus

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä muun muassa perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Omistajaohjauksella on huolehdittava, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Omistajan tulee varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu, vaikuttavuus sekä kustannustehokkuus. Lisäksi omistajan tulee varmistaa avoimuus ja viestintä sekä palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen.

Laki hyvinvointialueesta määrittelee hyvinvointialueen omistajaohjauksen, tytäryhteisöjen ohjauksen ja konsernijohton. Lisäksi hyvinvointialueen hallintosäännössä täsmennetään toimielinten ja viranhaltijoiden rooleja.

Aluevaltuusto vastaa tytäryhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista, konserniohjeesta, omistajaohjauksen periaatteista sekä konsernirakenteen muutoksista. Muutoin konsernijohto vastaa hyvinvointialuekonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialueen johtaja ja konsernijohtaja. Toimielinten ja viranhaltijoiden vastuut määritellään tarkemmin hallintosäännössä.

Hyvinvointialue ohjaa konsernin tytäryhteisöjä sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjä aluevaltuuston hyväksymillä omistajaohjauksen periaatteilla ja konserniohjeella. Konserniohjeessa annetaan määräykset muun muassa hyvinvointialuekonsernin talouden suunnittelusta ja raportoinnista, riskienhallinnan järjestämisestä, velvollisuudesta hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa sekä hallitusjäsenten nimittämisestä.

Tytäryhtiöt raportoivat toiminnasta ja taloudesta neljä kertaa vuodessa. Osakkuusyhtiöt raportoivat kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi kaksi kertaa vuodessa käydään tytäryhtiöiden kanssa konserniyhtiöneuvottelut, joissa paneudutaan yhtiöiden toiminnan ja talouden keskeisiin kysymyksiin.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tilikauden 2023 aikana tehtiin kaksi merkittävää konsernirakenteeseen vaikuttavaa päätöstä. Aluevaltuusto päätti, että MEYKS Kehitysyhtiö Oy puretaan. Yhtiön toiminta päättyi vuoden 2023 lopussa ja yhtiö puretaan vuoden 2024 aikana. Lisäksi aluevaltuusto päätti hankkia Marimeskun kaupungilta Pipetti Laboratoriot Oy:n osakkeita siten, että Pipetti Laboratoriot Oy:stä tulee hyvinvointialueen tytäryhtiö. Tytäryhtiöasema toteutuu todennäköisesti vuoden 2024 alkupuolella, kun Marimeskun kaupunki on tehnyt asiaa koskevat päätökset.

Hyvinvointialue merkitsi tilikauden 2023 aikana Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n osakkeita omistusosuuden ollessa noin 2,2 prosenttia.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Lain hyvinvointialueesta 22 §:n mukaan aluevaltuuston on päätettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Hallituksen tulee arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä myös

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

riskienhallinnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Hallituksen tulee arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä myös riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Hyvinvointialueella noudatetaan yhtäläistä tilintarkastustapaa. Tilintarkastus kilpailutetaan hyvinvointialueen toimesta ja tytäryhteisöillä tulee olla sama tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla on oikeus saada tarvitsemansa asiakirjat konsernijohdon lisäksi myös suoraan tytäryhteisöltä.

Lain hyvinvointialueesta 121 §:n mukaan hyvinvointialueen tytäryhteisön sekä 118 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhtiön on annettava aluehallitukselle hyvinvointialuekonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa pyydettyä toimielimiensä pöytäkirjat viipymättä konsernijohdolle. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten konsernijohdolle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Aluehallitus tekee toimintakertomuksessa esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Tuloksen käsittelyllä tarkoitetaan ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille. Hallitus ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esitettäviin eriin, myös varauksen tai rahaston vähennykseen. Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2023 tilikauden tulos oli 19 506 125,15 euroa alijäämäinen. Hallitus esittää valtuustolle, että tilikauden tuloksesta kirjataan seuraava poistoeron muutos:

- Puretaan MEYKS:in F-rakennuksen rakentamisen ja varustuksen osalta syntynyttä poistoeroa poistojen mukaisessa aikataulussa vuonna 2023 yhteensä 12 938,66 euroa.

Tilinpäätöskirjausten jälkeen Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tilikauden alijäämä vuodelta 2023 on yhteensä 19 493 225,26 euroa. Aluehallitus esittää valtuustolle, että tilikauden alijäämä jätetään tilikauden yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Hyvinvointialueiden vuoden 2023 yhteensä laskettu alijäämä näyttää olevan lähes 700 miljoonaa euroa suurempi kuin taloussuunnitelman pohjana olevissa valtionvarainministeriön painelaskelmissa oli käytetty. Tällä on merkitystä vuoden 2025 valtion rahoituksen jälkikäteistarkistukseen, joka perustuu hyvinvointialueiden vuoden 2023 todellisiin toimintakuluihin. Siten vuoden 2023 lopullisen alijäämän ero taloussuunnitelmaan korjaantunee tuolla jälkikäteistarkistuksen suuremmalla tasolla, ja aluevaltuuston hyväksymä taloussuunnitelma on kokonaisuudessaan toteuttamiskelpoinen.

Taloussuunnitelman tasapainottaminen perustuu aluehallituksessa helmikuussa 2023 hyväksytyyn strategian toimeenpano-ohjelmaan ja siitä johdettuihin ohjelmiin mm. palvelurakenteen muuttamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella pidettiin syksyllä 2023 YT-prosessi, jolla saavutettiin 12 miljoonan euron pysyväluonteiset säästöt. Maalikuussa 2024 käynnistyi uusi laaja YT-prosessi, jonka avulla tavoitellaan mm. palvelurakenteen konkreettisten muutosten toteuttamista. YT-prosessi on kesken tilinpäätösasiakirjan valmistuessa.

Yllä kuvatuilla sekä muilla toiminnan tehostamistoimenpiteillä tullaan saamaan vuonna 2024 yhteensä 12 miljoonan euron toimintakulujen vähennys palvelutarpeen lisäyksen aiheuttamaan kehitykseen verrattuna. Vuonna 2025 lisävähennys olisi 13 miljoonaa euroa ja 15 miljoonaa euroa vuonna 2026. Tilikaudella 2023 tehtiin myös päätös Santaniemen sairaalan toiminnan lopettamisesta. Toiminta sairaalassa loppui vuoden 2023 lopussa ja sairaalan toiminnot siirrettiin muihin hyvinvointialueen käytössä oleviin tiloihin. Santaniemen sairaalan sulkemisella saadaan 4,9 miljoonan euron vuotuinen säästö vuoden 2027 alusta. Näillä toimenpiteillä taloussuunnitelma olisi tasapainossa vuoden 2026 lopussa.

Talousarvion toteutuminen

Tavoitteiden toteutuminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Käyttötalouden toteutuminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen tuloslaskelmassa sitovana eränä hyvinvointialuetasolla on tilikauden tulos. Vuoden 2023 alkuperäinen talousarvio muodostettiin keräten tietoa kunnilta ja sairaanhoitopiireiltä, ja se perustui näiden toimijoiden vuoden 2022 talousarviotietoihin. Tietojen kasaaminen ja talousarvion muodostaminen oli haasteellista. Pohjatiedot eivät kaikilta osin olleet kovin luotettavia, eikä niissä näkynyt vielä kuntien vuoden 2022 talousarvioihin lopulta muodostuneet ylitykset. Näiden vuoksi vuoden 2023 aikana tehtiin kolme talousarviomuutosta. Myös valtion rahoitus muuttui vielä useaan kertaan vuoden aikana, erityisesti kuntien 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua ja myös toiminnan kehittämiseen suunnattujen erillisten hankerahoitusten vuoksi. Edellä mainitun epätarkkuuden vuoksi vertailua alkuperäisen talousarvion lukuihin ei ole välttämättä kovin mielekästä tehdä, minkä vuoksi tuloslaskelman toteutumista verrataankin seuraavassa lähinnä muutettuun talousarvioon.

Toimintatuotot (69 miljoonaa euroa) osuivat hyvin muutettuun talousarvioon ja toteutuivat kokonaisuutena 99,9 prosentin tarkkuudella muutettuun talousarvioon nähden. Myyntituotot, asiakasmaksutuotot sekä muut toimintatuotot ylittivät jonkin verran talousarvion. Erityisesti asiakasmaksujen osalta laskutus oli alkuvuoden viivästynyttä, mutta loppuvuotta kohden laskutus saatiin sujumaan toivotusti. Toimintakulujen toteuma oli 392 miljoonaa euroa ja se ylitti muutetun talousarvion 7,8 miljoonalla eurolla (2,0 prosenttia). Ylitystä tuli erityisesti palveluiden ostoista, joissa asiakaspalveluiden ostot ylittivät talousarvion 7,2 miljoonalla eurolla (7,0 prosenttia) ja muiden palveluiden ostot 2,0 miljoonalla eurolla (3,1 prosenttia). Asiakaspalveluiden ostoissa ylitystä aiheuttivat erityisesti loppukeväästä voimaan tulleet uudet sopimushinnat, joissa korotukset vanhoihin hintoihin olivat hyvin merkittäviä, monin paikoin jopa 10–30 prosenttia. Sopimushintojen korotuksia huomioitiin myös talousarviomuutoksissa, mutta muutokset eivät olleet riittäviä ja myös lopullinen talousarvio ylittyi merkittävästi. Muiden palveluiden ostoissa merkittävimmät talousarvion ylitykset tileittäin tarkasteltuina olivat ICT-palveluiden ostoihin, työvoiman vuokraukseen (sis. lääkäripalveluiden ostot) sekä laboratoriopalveluiden ostoihin liittyvät ylitykset. Henkilöstökulujen toteuma oli 158,6 miljoonaa euroa ja se muodosti 40 prosenttia hyvinvointialueen toimintakuluista. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 2,8 miljoonalla eurolla (1,7 prosenttia), ja henkilöstön saatavuusongelmat sekä syksyn yt-neuvottelut näkyvät toteumissa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 26,9 miljoonan euron suuruisena ja ne ylittivät talousarvion 1,1 miljoonalla eurolla (4,1 prosenttia). Vuokrakulut toteutuivat 19,2 miljoonan euron suuruisina ja ylittivät talousarvion 0,8 miljoonalla eurolla (4,3 prosenttia). Ylitys johtui täysimääräisesti leasingvuokrasta, joita kunnilta siirtyi hyvinvointialueelle mittavia määriä. Muut toimintakulut alittivat talousarvion. Tässä ryhmässä suurimmat erät muodostivat kiinteistövero 0,6 miljoonaa euroa sekä saatavien luottotappiot 0,2 miljoonaa euroa.

Valtion rahoitus muuttui vuoden aikana useaan kertaan ja oli lopulta 309 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot toteutuivat 2,7 miljoonan euron suuruisina ja ylittivät talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla. Muut rahoitustuotot olivat pääosin tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden maksamia osinkotuottoja. Rahoituskulut toteutuivat 1,3 miljoonan euron suuruisina ja ylittivät talousarvion selvästi, vaikka korkosuojaussopimukset toteutuivat hyvin ja suojasivat vuonna 2023 tapahtuneilta suurilta koron nousuilta. Hyvinvointialueen lainojen suojausaste oli 59,6 prosenttia.

Vuosikate oli -12,8 miljoonaa euroa ja alitti talousarvion 7,4 miljoonalla eurolla. Poistot toteutuivat 6,7 miljoonan euron suuruisina ja ylittivät talousarvion 0,2 miljoonalla eurolla (3,2 prosenttia). Ylitys johtui Hyvinvointialue-yhteistyöhön liittyvistä 0,1 miljoonan euron kertapoistoista.

Tilikauden tulos oli -19,5 miljoonaa euroa ja jäi kauas talousarviotavoitteesta, joka oli -11,9 miljoonaa euroa. Tuloksenkäsittelyerinä kirjattujen MEYKS:in F-rakennukseen liittyvien poistoerojen muutoksen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 19,5 miljoonaa euroa.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Tuhatta euroa	Toteuma 2023	Alku- peräinen talous- arvio 2023	Talous- arvion ylitys + / alitus -	Toteuma %	Muutettu talous- arvio 2023	Talous- arvion ylitys + / alitus -	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT	68 744	63 725	5 019	107,9	68 797	-53	99,9
Myyntituotot	33 321	35 005	-1 684	95,2	33 104	218	100,7
Maksutuotot	23 501	20 599	2 902	114,1	22 893	608	102,7
Tuet ja avustukset	8 289	4 820	3 469	172,0	9 591	-1 302	86,4
Muut toimintatuotot	3 633	3 301	332	110,0	3 209	423	113,2
Valmistus omaan käyttöön	216	226	-10	95,5	226	-10	95,5
TOIMINTAKULUT	-392 235	-365 648	26 587	107,3	-384 426	7 810	102,0
Henkilöstökulut	-158 577	-154 498	4 079	102,6	-161 346	-2 769	98,3
Palkat ja palkkiot	-126 599	-123 294	3 305	102,7	-128 801	-2 202	98,3
Henkilösivukulut	-31 978	-31 204	774	102,5	-32 544	-566	98,3
Palvelujen ostot	-176 806	-156 787	20 019	112,8	-167 552	9 254	105,5
Asiakaspalvelujen ostot	-111 583	-96 583	15 000	115,5	-104 308	7 274	107,0
Muiden palvelujen ostot	-65 224	-60 205	5 019	108,3	-63 244	1 980	103,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 879	-25 575	1 304	105,1	-25 820	1 059	104,1
Avustukset	-9 599	-8 801	798	109,1	-9 351	248	102,7
Muut toimintakulut	-20 374	-19 988	386	101,9	-20 357	17	100,1
Vuokratulot	-19 206	-18 249	957	105,2	-18 415	791	104,3
Muut toimintakulut	-1 168	-1 739	-571	67,2	-1 942	-774	60,2
TOIMINTAKATE	-323 275	-301 697	-21 578	107,2	-315 403	-7 872	102,5
Valtion rahoitus	309 027	298 639	10 388	103,5	309 124	-98	100,0
Rahoitustuotot ja -kulut	1 405	284	1 121	494,4	856	550	164,2
VUOSIKATE	-12 843	-2 773	-10 070	463,1	-5 424	-7 420	236,8
Poistot ja arvonalentumiset	-6 663	-6 313	350	105,5	-6 456	206	103,2
TILIKAUDEN TULOS	-19 506	-9 087	-10 419	214,7	-11 880	-7 626	164,2
Tilinpäätössiirrot	13	0	13	0,0	15	-2	86,8
Tilikauden alijäämä	-19 493	-9 072	-10 421	214,9	-11 865	-7 628	164,3

Investointiosan toteutuminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoitukseen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Rahoitusosan toteutuminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Tilinpäätöslaskelmat**Tuloslaskelma**

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	33 321 455,07	3 533,31
Maksutuotot	23 501 218,62	0,00
Tuet ja avustukset	8 289 119,09	1 052,29
Muut toimintatuotot	3 632 632,77	8 668,74
	68 744 425,56	13 254,35
Valmistus omaan käyttöön	215 641,90	0,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-126 599 125,89	-807 215,91
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-26 989 631,18	-109 923,99
Muut henkilösivukulut	-4 988 135,77	-119 891,50
Palvelujen ostot	-176 809 061,99	-2 126 046,99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 876 350,70	-22 941,82
Avustukset	-9 599 188,76	-113 523,69
Muut toimintakulut	-20 373 789,30	-36 520,49
	-392 235 283,58	-3 336 064,38
Toimintakate	-323 275 216,12	-3 322 810,03
Valtion rahoitus	309 026 514,63	3 323 554,50
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 602 121,72	107,31
Muut rahoitustuotot	1 085 194,53	0,00
Korkokulut	-1 162 858,06	0,00
Muut rahoituskulut	-119 137,81	-16,62
	1 405 320,39	90,69
Vuosikate	-12 843 381,10	835,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 662 744,05	-835,16
	-6 662 744,05	-835,16
Tilikauden tulos	-19 506 125,15	0,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	12 938,66	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-38,77	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 493 225,26	0,00

Tase

Tase	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	85 197 002,28	9 636,17
Aineettomat hyödykkeet	479 109,50	0,00
Aineettomat oikeudet	363 057,17	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	114 826,65	0,00
Ennakkomaksut	1 225,69	0,00
Aineelliset hyödykkeet	81 216 455,25	6 875,82
Maa- ja vesialueet	1 857 755,33	0,00
Rakennukset	52 210 746,31	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 966 850,83	0,00
Koneet ja kalusto	7 181 338,19	6 875,82
Muut aineelliset hyödykkeet	66 200,91	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 933 563,67	0,00
Sijoitukset	3 501 437,54	2 760,36
Osakkeet ja osuudet	3 168 029,79	2 760,36
Muut lainasaamiset	206 086,64	0,00
Muut saamiset	127 321,11	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	34 285,71	0,00
Lahjoitusrahastojen varat	34 285,71	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 715 841,49	27 759 174,07
Vaihto-omaisuus	1 207 904,74	0,00
Aineet ja tarvikkeet	1 207 904,74	0,00
Saamiset	25 951 666,15	279 658,16
Pitkäaikaiset saamiset	6 256,62	0,00
Lainasaamiset	6 109,59	0,00
Muut saamiset	147,04	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	25 945 409,53	279 658,16
Myyntisaamiset	8 128 524,61	6 322,60
Lainasaamiset	5 752,98	0,00
Muut saamiset	3 658 690,96	271 833,14
Siirtosaamiset	14 152 440,98	1 502,42
Rahat ja pankkisaamiset	21 556 270,60	27 479 515,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ	133 947 129,48	27 768 810,24

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Tase	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-7 519 540,54	0,00
Peruspääoma	11 972 353,46	0,00
Muut omat rahastot	1 331,26	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 493 225,26	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	118 098,54	0,00
Poistoero	118 098,54	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	3 470 844,86	0,00
Muut pakolliset varaukset	3 470 844,86	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 122 914,16	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	170 419,19	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	1 952 494,97	0,00
VIERAS PÄÄOMA	135 754 812,47	27 768 810,24
Pitkäaikainen vieras pääoma	62 757 877,02	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	40 731 636,33	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	21 924 653,14	0,00
Muut velat	101 587,55	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	72 996 935,44	27 768 810,24
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 347 530,71	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	4 559 812,29	0,00
Saadut ennakot	54 964,91	0,00
Ostovelat	20 202 248,97	823 289,48
Muut velat	4 296 061,09	46 471,54
Siirtovelat	39 536 317,47	26 899 049,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	133 947 129,48	27 768 810,24

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Rahoituslaskelma

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma	1.1.–31.12.2023
Toimintatuotot	75 997 878,22
Toimintakulut	-396 141 152,09
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	385 200,60
TOIMINTAKATE	-319 758 073,26
Valtion rahoitus	309 026 514,63
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	1 614 595,72
Muut rahoitustuotot	289 382,35
Korkokulut	-1 242 426,31
Muut rahoituskulut	-143 566,08
VUOSIKATE	-10 213 572,95
Poistot ja arvonalentumiset	-7 983 370,42
TILIKAUDEN TULOS	-18 196 943,37
Tilinpäätössiirrot	-38,77
Tilikauden verot	-225 446,91
Laskennalliset verot	9 614,10
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-18 412 814,95

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Konsernitase	1.1.–31.12.2023
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	102 859 349,52
Aineettomat hyödykkeet	2 893 717,68
Aineettomat oikeudet	1 095 559,42
Muut pitkävaikutteiset menot	1 796 932,58
Ennakkomaksut	1 225,69
Aineelliset hyödykkeet	93 393 082,19
Maa- ja vesialueet	2 387 763,22
Rakennukset	62 595 658,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 120 467,02
Koneet ja kalusto	8 129 321,02
Muut aineelliset hyödykkeet	226 308,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 933 563,67
Sijoitukset	6 572 549,65
Muut osakkeet ja osuudet	6 381 999,04
Muut lainasaamiset	63 229,50
Muut saamiset	127 321,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	34 285,71
Lahjoitusrahastojen varat	34 285,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	51 105 822,43
Vaihto-omaisuus	1 581 485,32
Aineet ja tarvikkeet	1 581 485,32
Saamiset	27 592 562,17
Pitkäaikaiset saamiset	268 047,27
Lainasaamiset	210 191,22
Laskennalliset verosaamiset	12 613,93
Muut saamiset	1 871,26
Siirtosaamiset	43 370,86
Lyhytaikaiset saamiset	27 324 514,90
Myyntisaamiset	8 728 330,82
Lainasaamiset	46 569,30
Muut saamiset	4 223 077,66
Siirtosaamiset	14 326 537,12
Rahoitusomaisuusarvopaperit	94 238,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	94 238,00
Rahat ja pankkisaamiset	21 837 536,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ	153 999 457,67

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Konsernitase	1.1.–31.12.2023
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	5 602 238,82
Peruspääoma	11 972 353,46
Omat rahastot	2 182 213,16
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 860 487,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18 412 814,95
PAKOLLISET VARAUKSET	3 470 844,86
Muut pakolliset varaukset	3 470 844,86
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 386 841,95
Lahjoitusrahastojen pääomat	434 346,98
Muut toimeksiantojen pääomat	1 952 494,97
VIERAS PÄÄOMA	142 539 532,04
Pitkäaikainen vieras pääoma	68 963 411,21
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 411 198,78
Lainat muilta luotonantajilta	22 112 918,43
Muut velat	101 587,55
Laskennalliset verovelat	337 706,45
Lyhytaikainen vieras pääoma	73 576 120,83
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 804 450,18
Lainat muilta luotonantajilta	1 299 293,54
Saadut ennakot	74 102,98
Ostovelat	19 735 067,27
Muut velat	5 104 028,77
Siirtovelat	42 559 178,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	153 999 457,67

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta.)

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti tasapoistoin. (Aluevaltuusto 22.8.2022 § 88).

Aluehallituksen hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on pelastuspalveluiden raskaan kaluston, venekaluston ja isojen öljyntorjuntaveneiden sekä sairaalapalvelulinjan osalta kuvantamiskeskus, verisuonitoimenpiteet ja apteekkipalvelujen toimialueella sekä syövänhoidon, kirurgian ja vatsasairauksien toimialueella muutamien laiteryhmiä osalta tarkistettu poistoaikoja 21.10.2023 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin.

Poistosuunnitelman mukaiset poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Alle 10 000 euroa maksavat pysyvien vastaavien hyödykkeet on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi.

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno mukaisena.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannais sopimukset koostuvat erilaisista koronvaihto- ja korkokattosopimuksista.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, ja tavoitteena on ollut korkokulujen vaihtelun pienentäminen ja tulevien vuosien korkoriskin hallitseminen. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksista pisimmät ovat voimassa vuoteen 2034 saakka.

Konsernitili

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Edellisten vuosien vertailukelpoisuus

Vuosi 2023 ja vertailuvuosi 2022 ovat toiminnaltaan hyvin erilaiset, koska sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisvastuu siirtyi sairaanhoitopiiriltä ja kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Tämän vuoksi tilikaudet 2022 ja 2023 eivät ole vertailukelpoisia keskenään.

Vuoden 2022 toimintatuotot ja -kulut koostuvat pääosin valmisteluun liittyvistä tuotoista ja kuluista, kuten valtionavustuksista hyvinvointialuevalmisteluun sekä vuodelta 2021 vuodelle 2022 jaksoitetusta ICT-valmistelun rahoituksesta ja hyvinvointialuevalmistelun henkilöstökuluista sekä asiantuntijapalveluiden ostoista, joista suurimpana ICT-kehittämiskokonaisuuteen liittyvät ostopalvelut. Koska hyvinvointialueen toiminta on muodostunut vuosina 2021 ja 2022 pelkästään avustuksella rahoitetusta hyvinvointialueen valmistelusta, näiltä tilikausilta ei synny yli- tai alijäämää.

Hyvinvointialueen vuoden 2023 toimintatuotot ja -kulut koostuvat hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle siirtyneen toiminnan tuotoista ja kuluista sekä valtion rahoituksesta hyvinvointialueelle.

Pohjoisen Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on siirretty hyvinvointialueelle varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen 1.1.2023.

Kunnista hyvinvointialueelle siirtyivät 1.1.2023 sen järjestämistä vastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Hyvinvointialueelle siirtyivät sellaiset osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omisti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä ja tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tuottaminen. Hyvinvointialueelle siirtyi 1.1.2023 kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen sekä opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka. Hyvinvointialueelle siirtyivät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset 1.1.2023 soveltuvien osin.

Sairaanhoitopiirin peruspääoma muodosti hyvinvointialueen peruspääoman pohjan. Peruspääoman lisäykseksi on kirjattu kunnista siirtyneiden omaisuuserien määrä, ja peruspääomaa vähentää kunnista siirtynyt lomapalkkavelka.

Kirjanpitolain mukaan tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Tämän vuoksi hyvinvointialueelle sairaanhoitopiiristä ja kunnista siirtyneet omaisuus- ja velkaerät on kirjattu aloittavan taseen alkusaldon muutoksena tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Siirtyvät erät on kirjattu tilinavaukseen, eikä omaisuus- ja pääomaerien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutusvertailussa eikä rahoituslaskelmassa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt Polvi Oy, Villavan Sote Oy, MEYKS Kehitysyhtiö Oy, Sydänkeskus MEYKS Oy ja Marimeskun yliopistollisen sairaalan tukisäätiö.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Olellaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa hyvinvointialueen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on siirretty omaan pääomaan.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

Konserniyhteisöjen verotusperusteiset varaukset ja poistoero on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminointiero on kirjattu kokonaan hankintatilikaudelle.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poisto-oikaisuja ei ole tehty hyvinvointialueen konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Arvostus ja jaksotusperiaatteet

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin hyvinvointialueen tilinpäätöksessäkin.

Tuloslaskelman liitetiedot

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Aineettomat oikeudet	5 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Vuokra- ja osakehuoneistojen perusparannukset enintään vuokrasopimuksen loppuun	5–10 vuotta
Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset	30 vuotta
Muut rakennukset (mm. varastot, tekniikkarakennukset)	20 vuotta
Rakennusten perusparannukset	10 vuotta
Hissit	20 vuotta
Muuntamot ja sähköpääkeskukset, varavoima	20 vuotta
Ilmastointi-, jäähdytys- ja lämmityslaitteet	20 vuotta
Kiinteistön valvontalaitteet	10 vuotta
Putkiposti- ja jätejärjestelmät	10 vuotta
Henkilöturvajärjestelmät	10 vuotta
Muu rakennuksiin kiinteästi liittyvä tekniikka	10 vuotta
Kaapeliverkot erillishankintana	10 vuotta
Tekniset verkot, tiet, pysäköintialueet, ulkovalaistuslaitteet	10 vuotta
Pelastuspalveluiden raskas kalusto	10 vuotta
Isot öljyntorjuntaveneet	10 vuotta
Venekalusto	8 vuotta

Kuvantamiskeskuksen, verisuonitoimenpiteiden ja apteekkipalveluiden koneet ja kalusto	8 vuotta
Syövänhoidon, kirurgian ja vatsasairauksien koneet ja kalusto	10 vuotta
CT-laitteet	8 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5 vuotta
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Sijoitukset	ei poistoa
* Aluehallitus voi päättää erikseen hyödykekohtaisesta 5–10 vuoden poistoajasta hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella.	

Toimintatuotot tehtäväalueittain

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Valtion rahoitus eriteltynä

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palveluiden ostoihin

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten turvaamiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Selvitys olennaisista kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	3 809 031,43	0,0	3 809 031,43	0,00
Lisäykset tilikaudella	125 803,57	0,0	125 803,57	0,00
Vähennykset tilikaudella	-463 990,14	0,0	-463 990,14	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	3 470 844,86	0,0	3 470 844,86	0,00
Muu pakollinen varaus 1.1.	9 133,05	0,0	9 133,05	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,0	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-9 133,05	0,0	-9 133,05	0,00
Muu pakollinen varaus 31.12.	0,00	0,0	0,00	0,00
Pakolliset varaukset 31.12. yhteensä	3 470 844,86	0,0	3 470 844,86	0,00

Selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Erittely poistoeron muutoksista

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti**

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyvinvointialue on jäsenenä, sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana**

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Erittely poistoerosta

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**Velat, joista hyvinvointialue on antanut vakuudeksi omaisuuttaan omasta puolestaan tai saman konserniin kuuluvien puolesta, sekä annettu vakuus**

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 274 645,47	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	4 622 510,70	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	4 622 510,70	0,00	0,00	0,00

Vuokravastuut

Vuokravastuut	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	90 253 125,68	0,00	90 012 823,96	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 480 453,56	0,00	2 059 162,45	0,00
Maa-alueiden vuokravastuut	3 233 025,24	0,00	3 211 585,88	0,00
Vuokravastuut yhteensä	95 966 604,48	0,00	95 283 572,28	0,00
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	17 828 011,88	0,00	17 495 634,80	0,00

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Hyvinvointialueen antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta ja muut hyvinvointialueen antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Vastuusitoumukset Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta:				
- Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	7 760 556,00	0,00
- Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	5 106 920,71	0,00

Muut hyvinvointialuetta koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut:				
- Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	18 559 410,71	0,00	17 940 238,57	0,00
- Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	9 509 931,68	0,00	9 038 616,68	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	18 559 410,71	0,00	17 940 238,57	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	256 199,61	0,00	0,00	0,00
Maanvuokrasopimus, rakennuksen lunastusvelvollisuus	0,00	0,00	2 255 353,42	0,00
Vuokratakaussitoumus	6 421,87	0,00	0,00	0,00

Hyvinvointialueen korkosuojauksiin liittyvät johdannaissopimukset

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Konsernin korkosuojauksiin liittyvät johdannaissopimukset

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt**Keski-Suomen käräjäoikeudessa vireillä oleva Pelmi Oy:n vahingonkorvausvaatimus**

Pelmi Oy on tehnyt vahingonkorvausvaatimuksen ja vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Vaatimus perustuu hankintamenettelyssä tehtyyn virheeseen, jonka takia Pelmi Oy on suljettu pois hankintamenettelystä, ja jonka markkinaoikeus on ratkaisussaan todennut. Vaatimus

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue Tilinpäätös 2023

koostuu tarjouksen tekemisen kustannuksista (negatiivinen sopimusetu), positiivisen sopimusedun mukaisesta menetyksestä (saamatta jäänyt voitto) sekä niistä oikeudenkäyntikuluista markkinaoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa, joita kyseiset tuomioistuimet eivät ole määränneet korvattaviksi. Asiassa on annettu kirjallinen lausunto käräjäoikeuden pyynnön mukaisesti, mutta istuntojen aikataulu ei ole vielä tiedossa.

Keski-Suomen hallinto-oikeudessa vireillä oleva Ketelimäen kaupungin takausvastuiden siirtymistä koskeva asia

Ketelimäen kaupunki on haastanut hyvinvointialueen oikeuteen liittyen osapuolten erimielisyyteen takausvastuusta. Ketelimäen kaupunki on hakenut muutosta aluehallituksen elokuussa 2023 tekemään päätökseen, jossa aluehallitus on päättänyt, että Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue ei ota vastaan Ketelimäen kaupungin Akselin Asunnot Oy:lle myöntämiä omavelkaisia takausvastuita. Takausvastuut liittyvät kahteen ARA-rahoituksella toteutettuun hankkeeseen ja niiden yhteissumma on n. 1,2 miljoonaa euroa. Lausunto hallinto-oikeudelle on annettu 19.1.2024. Hallinto-oikeuden tarkempi käsittelyaikataulu asialle ei ole tiedossa.

Pynnäisten vanhan sairaalan myynti

Kiinteistöstä on käyty myyntineuvotteluja Pynnäisten kaupungin kanssa vuodesta 2022 asti. Kesällä 2023 tehtyjen tutkimusten mukaan kiinteistöllä on useita voimakkaasti pilaantuneita maa-alueita. Selvitykset ovat käynnissä ja pilaantuneiden maa-alueiden puhdistamisesta tulee aiheutumaan hyvinvointialueelle puhdistuskuluja. Lisäksi sovittaneen, että mikäli kaupan kohteena olevalta alueelta löytyy viiden vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta rakentamisen, rakennusten purkamisen tai alueen muun käytön yhteydessä pilaantuneita maa-alueita, hyvinvointialue vastaa niiden tutkimisesta ja maaperän kunnostamisesta aiheutuvista tavanomaiseen rakentamiseen nähden ylimääräisistä kustannuksista erikseen sovittavaan euromäärään saakka. Aluehallitus on kokouksessaan 21.2.2024 palauttanut asian valmisteluun.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot (Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Tiedot hyvinvointialueen ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin

Hyvinvointialuejohtajan kanssa on 13.9.2022 solmittu hyvinvointialueesta annetun lain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus. Jos palvelussuhde on kestänyt kuitenkin enintään viisi vuotta, erokorvaus on kuuden kuukauden palkkaa vastaava määrä. Erokorvaus sisältää irtisanomisajan palkan. Erokorvausta ei makseta, mikäli irtisanomismenettelyyn on olemassa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain tarkoittama viranhaltijasta johtuva syy virkasuhteen irtisanomiseen tai purkamiseen. Muutoin irtisanomisaika määräytyy voimassa olevan sovellettavan työehtosopimuksen määräysten mukaisesti. Erokorvausta ei sovelleta, jos palvelussuhde puretaan koeaikana.

Intressitaho	Kuvaus liiketoimesta	Liiketoimen arvo	Muut tiedot liiketoimesta
Hyvinvointialueen intressitahoiksi luettavat henkilöt	Ei liiketoimia hyvinvointialueen ja intressipiirin henkilöiden välillä.		
Konserniyhteisöt	Hyvinvointialueella on paljon liiketoimia tytä-, osakkuus- ja omistusyhteisyritysten kanssa.	Myynnit ja ostot kumppaneittain on esitetty erillisessä taulukossa alla.	Hyvinvointialueen taholta ohjataan konserniyhteisöjä konserniohjauksella. Omistusosuudet löytyvät liitetiedoista.

Myynnit kumppaneittain	Euroa
Niittytien Työterveys Oy	50 971,43
ICT Huiput Oy	188 371,43
Pipetti Laboratoriot Oy	460 857,14
Marimeskun yliopistollisen sairaalan tukisäätiö	132 400,00
Polvi Oy	648 342,86
Sydänkeskus MEYKS Oy	1 594 928,57
Dali Oy	192 757,14
Villavan Sote Oy	5 014,29
MEYKS Kehitysyhtiö Oy	1 585,71

Ostot kumppaneittain	Euroa
Niittytien Työterveys Oy	1 943 657,14
ICT Huiput Oy	17 182 985,71
Polvi Oy	2 926 614,29
Sydänkeskus MEYKS Oy	9 704 900,00
Dali Oy	3 450 571,43
MEYKS Kehitysyhtiö Oy	66 842,86
Villavan Sote Oy	4 366 328,57
Pipetti Laboratoriot Oy	9 511 571,43
Marimeskun yliopistollisen sairaalan tukisäätiö	8 485,71

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on hyväksynyt vuoden 2023 tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja siihen sisältyvän ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä sekä varmentanut tilinpäätöksen aluevaltuustolle esittämistä varten.

Marimeskussa 28. päivänä maaliskuuta 2024.

Annina Kämpälämäki-Oja
puheenjohtaja

Hanne Liplatti
jäsen

Jouko Ylämutkala
jäsen

Sari Pahansopa-Hujanen
jäsen

Riitta Retteli
jäsen

Mika Mökötätäjä
jäsen

Otto Kiljunen
jäsen

Arvi Janatuinen
jäsen

Seppo Selittäjä
jäsen

Esko Epäilijä
jäsen

Taneli Tasinko
jäsen

Anni Soteva
hyvinvointialuejohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Marimeskussa 28.5.2024

Tarkastustaitajat Oy
Tilintarkastusyhteisö

Sirkka Lohi
JHT, KHT

Kirjanpitokirjat ja tositelajit 2023

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Luettelo käytetyistä tositelajeista

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue
Tilinpäätös 2023

This document has been signed using DocuSign e-signing service

Signature Provider Details: Signature Type: DocuSign Protect & Sign

Allekirjoitettu 2024-03-28 11:03 UTC
Annina Kämpälämäki-Oja

Allekirjoitettu 2024-03-28 11:20 UTC
Hanne Liplatti

Allekirjoitettu 2024-03-28 11:45 UTC
Jouko Ylämutkala

Allekirjoitettu 2024-03-28 11:50 UTC
Riitta Retteli

Allekirjoitettu 2024-03-28 12:06 UTC
Sari Pahansopa-Hujanen

Allekirjoitettu 2024-03-28 13:03 UTC
Mika Mököttäjä

Allekirjoitettu 2024-03-28 15:08 UTC
Arvi Janatuinen

Allekirjoitettu 2024-03-28 15:58 UTC
Esko Epäilijä

Allekirjoitettu 2024-03-28 18:19 UTC
Taneli Tasinko

Allekirjoitettu 2024-03-28 19:47 UTC
Otto Kiljunen

Allekirjoitettu 2024-03-30 12:31 UTC
Seppo Selittäjä

Allekirjoitettu 2024-03-30 15:30 UTC
Anni Soteva

Allekirjoitettu 2024-05-28 14:14 UTC
Sirkka Lohi

Liite 2. Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen avaava tase

AVAAVA TASE	Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue	Pohjoisen Keski-Suomen sairaanhoidopiiri	Kunnista siirtyneet	Avaava tase
VASTAAVAA	31.12.2022	1.1.2023	1.1.2023	1.1.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 636,17	83 091 544,14	1 662 593,81	84 763 774,12
Aineettomat hyödykkeet	0,00	1 203 891,59	223 274,82	1 427 166,41
Aineettomat oikeudet	0,00	1 011 735,40	187 229,08	1 198 964,48
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	177 113,31	36 045,74	213 159,05
Ennakkomaksut	0,00	15 042,87	0,00	15 042,87
Aineelliset hyödykkeet	6 875,82	78 378 804,84	1 436 718,48	79 822 399,13
Maa- ja vesialueet	0,00	1 845 906,05	0,00	1 845 906,05
Rakennukset	0,00	54 188 561,11	47 852,45	54 236 413,56
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	3 286 023,19	90 258,96	3 376 282,15
Koneet ja kalusto	6 875,82	6 274 240,21	1 298 607,07	7 579 723,09
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	64 631,75	0,00	64 631,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	12 719 442,53	0,00	12 719 442,53
Sijoitukset	2 760,36	3 508 847,72	2 600,51	3 514 208,59
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	1 207 898,77	357,14	1 208 255,92
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	0,00	974 418,95	714,29	975 133,24
Muut osakkeet ja osuudet	2 760,36	905 503,20	314,29	908 577,84
Muut asunto-osakkeet	0,00	0,00	1 214,80	1 214,80
Muut lainasaamiset	0,00	293 705,69	0,00	293 705,69
Muut saamiset	0,00	127 321,11	0,00	127 321,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00	34 285,71	34 285,71
Lahjoitusrahastojen varat	0,00	0,00	34 285,71	34 285,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 759 174,07	33 251 667,25	0,00	61 010 841,32
Vaihto-omaisuus	0,00	1 153 301,08	0,00	1 153 301,08
Aineet ja tarvikkeet	0,00	1 153 301,08	0,00	1 153 301,08
Saamiset	279 658,16	18 421 126,86	0,00	18 700 785,02
Lyhytaikaiset saamiset	279 658,16	18 421 126,86	0,00	18 700 785,02

Myyntisaamiset	6 322,60	15 089 113,09	0,00	15 095 435,69
Lainasaamiset	0,00	7 691,87	0,00	7 691,87
Muut saamiset	271 833,14	1 715 455,46	0,00	1 987 288,60
Siirtosaamiset	1 502,42	1 608 866,44	0,00	1 610 368,86
Rahat ja pankkisaamiset	27 479 515,91	13 677 239,32	0,00	41 156 755,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 768 810,24	116 343 211,40	1 696 879,52	145 808 901,16

AVAAVA TASE	Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue	Pohjoisen Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	Kunnista siirtyneet	Avaava tase
VASTATTAVAA	31.12.2022	1.1.2023	1.1.2023	1.1.2023
OMA PÄÄOMA	0,00	21 625 678,45	-9 598 620,22	12 027 058,23
Peruspääoma	0,00	21 624 385,97	-9 598 620,22	12 025 765,75
Muut omat rahastot	0,00	1 292,49	0,00	1 292,49
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	0,00	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	131 037,19	0,00	131 037,19
Poistoero	0,00	131 037,19	0,00	131 037,19
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	3 818 164,48	0,00	3 818 164,48
Muut pakolliset varaukset	0,00	3 818 164,48	0,00	3 818 164,48
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,00	6 497,17	34 285,71	40 782,88
Lahjoitusrahastojen pääoma	0,00	6 497,17	34 285,71	40 782,88
VIERAS PÄÄOMA	27 768 810,24	90 761 834,10	11 261 214,03	129 791 858,37
Pitkäaikainen vieras pääoma	0,00	58 896 545,45	0,00	58 896 545,45
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	0,00	35 579 167,04	0,00	35 579 167,04
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	23 223 946,68	0,00	23 223 946,68
Muut velat	0,00	93 431,73	0,00	93 431,73
Lyhytaikainen vieras pääoma	27 768 810,24	31 865 288,65	11 261 214,03	70 895 312,92
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	3 446 055,28	0,00	3 446 055,28
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	6 114 228,52	0,00	6 114 228,52
Ostovelat	822 941,82	7 523 910,18	0,00	8 346 852,00
Muut velat	50 099,31	1 437 878,32	0,00	1 487 977,64
Siirtovelat	26 895 769,11	13 343 216,34	11 261 214,03	51 500 199,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 768 810,24	116 343 211,40	1 696 879,52	145 808 901,16

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue avaava konsernitase

VASTAAVAA	1.1.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	101 120 216,18
Aineettomat hyödykkeet	3 801 471,38
Aineettomat oikeudet	1 644 416,17
Muut pitkävaikutteiset menot	2 132 288,20
Ennakkomaksut	24 767,00
Aineelliset hyödykkeet	91 702 390,50
Maa- ja vesialueet	2 375 913,93
Rakennukset	63 554 994,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 562 993,48
Koneet ja kalusto	8 413 753,22
Muut aineelliset hyödykkeet	68 800,46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 725 934,48
Sijoitukset	5 616 354,30
Muut osakkeet ja osuudet	5 409 613,21
Muut lainasaamiset	79 419,97
Muut saamiset	127 321,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	34 285,71
Lahjoitusrahastojen varat	34 285,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	63 718 860,18
Vaihto-omaisuus	1 534 282,36
Aineet ja tarvikkeet	1 534 282,36
Saamiset	18 927 107,67
Pitkäaikaiset saamiset	333 978,98
Lainasaamiset	244 897,96
Laskennalliset verosaamiset	12 613,93
Muut saamiset	35,71
Siirtosaamiset	76 431,38
Lyhytaikaiset saamiset	18 593 128,69
Myyntisaamiset	15 015 480,07
Lainasaamiset	48 777,72
Muut saamiset	1 988 567,98
Siirtosaamiset	1 540 302,92
Rahoitusomaisuusarvopaperit	573 523,53
Joukkovelkakirjalainasaamiset	150 477,29
Muut arvopaperit	423 046,24
Rahat ja pankkisaamiset	42 683 946,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	164 873 362,08

VASTATTAVAA	1.1.2023
OMA PÄÄOMA	24 035 328,92
Peruspääoma	12 025 765,75
Omat rahastot	2 149 076,03
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 671 822,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 188 664,55
PAKOLLISET VARAUKSET	3 818 164,48
Muut pakolliset varaukset	3 818 164,48
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	433 234,73
Lahjoitusrahastojen pääomat	433 234,73
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00
VIERAS PÄÄOMA	136 586 633,95
Pitkäaikainen vieras pääoma	65 496 277,04
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 796 832,32
Lainat muilta luotonantajilta	23 223 946,68
Ostovelat	2 428,94
Muut velat	100 641,14
Siirtovelat	25 107,42
Laskennalliset verovelat	347 320,55
Lyhytaikainen vieras pääoma	71 090 356,90
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 894 974,50
Lainat muilta luotonantajilta	1 346 668,59
Saadut ennakot	13 363,59
Ostovelat	8 801 424,76
Muut velat	2 161 745,65
Siirtovelat	54 872 179,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	164 873 362,08

Liite 3 Osia pöytäkirjoista

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 16.1.2023

§ 9 Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen hankinta

Pohjoisen Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (myöh. PKS:n sote) hankintayksikkö on pyytänyt tarjouksia sosiaalihuoltolain mukaisista kuljetuspalveluista.

Hankinta koskee sosiaalipalveluiden lainsäädännön perusteella järjestettäviä kuljetuspalveluita Neppilän, Sostamalan, Nälviän ja Netelin kuntakeskusten alueelle. Hankinnan arvioitu arvo on noin viisitoista (15) miljoonaa euroa.

PKS:n soten yhtymähallitus on hyväksynyt hankinnan kriteerit 14.11.2022 § 259. Sopimuskausi alkaa aikaisintaan 1.1.2023 ja kestää 31.12.2025 saakka. Tilaaja varaa option käyttömahdollisuuden 1+1 vuodelle. Tilaaja valitsee yhden kokonaistaloudellisesti edullisimman toimittajan kuhunkin osatarjoukseen (kunnat 1–4). Sopimus tehdään Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueelle, jolle PKS:n soten järjestämisvastuulla olevat tehtävät siirtyivät 1.1.2023.

Määräaikaan 22.12.2022 klo 12.00 mennessä tarjouksen jättivät Liikenne M. Kallonen Oy, Matka Ratilainen Oy ja Neppilän Liikenne Oy.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus päättää valita kuljetuspalveluiden tuottajiksi Matka Ratilainen Oy:n ja Neppilän Liikenne Oy:n. Liikenne M. Kallonen Oy:n tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Päätös:

Aluehallitus päätti yksimielisesti hyväksyä hyvinvointialuejohtajan ehdotuksen.

Oheismateriaali:

Tarjousten vertailu

Tarjousten avauspöytäkirja

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 1.2.2023

§ 18 Mäyrynniityn palvelukeskuksen purkaminen

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue omistaa Uutulan kaupungin Rataniemen kaupunginosassa (tila 887-403-2-315) sijaitsevan Mäyrynniityn entisen palvelukeskuksen. Tiloissa on aikaisemmin toiminut Uutulan terveysasema, aikuisten sosiaalityön toimipiste sekä neuvola. Kyseiset toiminnot ovat siirtyneet keväällä 2021 avattuun Mannisten monitoimikeskukseen. Mäyrynniityn palvelukeskuksen tilat ovat erittäin heikkokuntoiset mm. lukuisten vesivahinkojen vuoksi, eikä niille ole tulevaisuudessa käyttöä Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelutuotannossa. Ulkopuoliset ovat myös rikkoneet tiloja. Rakennus aiheuttaa nykyisellään turvallisuusriskin. Asiakohdan liitteenä on arviokirja rakennuksen kunnosta vuodelta 2018. Sen jälkeen rakennukseen ei ole tehty kunnostustöitä.

Tekniset palvelut on hakenut ja saanut Uutulan kaupungilta purkuluvan edellä mainitulle rakennukselle.

Rakennuksen purkaminen rahoitetaan teknisten palveluiden käyttötaloudesta. Arvio rakennusten purkukustannuksista on 200 000 euroa. Purkaminen tehdään kesän 2023 aikana.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus päättää valtuuttaa teknisen keskuksen purkamaan tilalla 887-403-2-315 sijaitsevan rakennuksen.

Päätös:

Aluehallitus päätti yksimielisesti hyväksyä hyvinvointialuejohtajan ehdotuksen.

Oheismateriaali:

Arviokirja

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 3.3.2023

§ 38 Sisäisen tarkastuksen toimintasäännön hyväksyminen

Hyvinvointialuelain 43 § 1 mom. 8) kohdan mukaan aluehallituksen tehtävänä on huolehtia hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Hallintosäännön 51 §:n mukaan aluehallituksen tulee järjestää hyvinvointialueen riippumaton sisäinen tarkastus.

Hallitus antaa tähän perustuen toimintasäännön noudatettavaksi Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueella. Toimintasääntö määrittelee sisäisen tarkastuksen tarkoituksen, toimivallan ja vastuut sekä aseman organisaatiossa, toiminta-alueen ja tietojensaantioikeuden. Sisäisen tarkastuksen järjestämisessä tulee myös huomioida sisäisen tarkastuksen kansainväliset ammattistandardit. Hyvinvointialueella on sisäisen tarkastajan virka, jota ei ole täytetty. Vuonna 2023 sisäistä tarkastusta toteutetaan ostopalveluna.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintasäännön liitteen mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Sisäisen tarkastuksen toimintasääntö.

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 3.3.2023

§ 41 Hyvinvointialueen avaavan taseen hyväksyminen

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta (616/2021) (jatkossa voimaantulolaki) 20 §:n mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1.1.2023.

Voimaantulolain 23 § mukaan hyvinvointialueille siirtyvät kunnista 1.1.2023 hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen

omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaalioikeudet ja luvat.

Hyvinvointialueelle siirtyvät myös sellaiset osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä ja tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tuottaminen.

Voimaanpanolain 24 § mukaan hyvinvointialueelle siirtyy 1.1.2023 kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen sekä opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää vahvistaa Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen avaavan taseen 1.1.2023 liitteen mukaisesti ja myöntää aluehallitukselle valtuudet tarvittaessa korjata ja tarkistaa avaavaa tasetta.

Päätös:

Hyväksyttiin.

ALUEVALTUUSTON KOKOUS 13.3.2023

§ 28 Hyvinvointialueen avaavan taseen vahvistaminen

Aluehallituksen ehdotus:

Aluevaltuusto päättää vahvistaa Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen avaavan taseen 1.1.2023 liitteen mukaisesti ja myöntää aluehallitukselle valtuudet tarvittaessa korjata ja tarkistaa avaavaa tasetta.

Päätös:

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti hyväksyä aluehallituksen ehdotuksen.

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 4.4.2023

§ 59 Santaniemen sairaalan toiminnan lopettaminen

Sampolan perusturvalautakunta on käsitellyt kokouksessaan 22.3.2022 Santaniemen sairaalan toiminnan lopettamista ja päättänyt jättää asian Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen ratkaistavaksi.

Pinta-alaltaan noin 29 000 m²:n Santaniemen sairaala sijaitsee Sampolan kaupungissa osoitteessa Pajupillintie 15. Kiinteistön omistaa UB Invest Oy, joka perii hyvinvointialueelta kohteesta vuokrasopimuksen mukaista vuokraa 4 900 000 euroa vuodessa. Santaniemen sairaalan vuokrasopimus päättyy aikaisintaan 31.12.2026. Vuokrasopimus siirtyi hyvinvointialueelle siirtyvänä vuokrasopimuksena, jolloin vuokrasopimuksen ehdot pysyivät ennallaan. Rakennus on tyydyttävässä kunnossa, mutta rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudessa on käyttöön nähden merkittäviä puutteita. Santaniemen sairaala on pieni ja kustannuksiltaan kallis yksikkö, jonka sijainti on haasteellinen.

Henkilöstön osalta mahdollisessa muutoksessa on kyse työpaikan sijainnin vaihtumisesta. Toimenpiteiden tavoitteena ei ole henkilöstön vähentäminen.

Hyvinvointialueen sairaalapalveluiden toimialue esittää valmistelu- ja selvitystyön aloittamista koskien Santaniemen sairaalan toiminnan päättämistä vuoden 2023 aikana.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus päättää hyväksyä valmistelutyön aloittamisen koskien Santaniemen sairaalan toiminnan päättämistä vuoden 2023 aikana. Osana valmistelutyötä käynnistetään muutoksen kohteena olevalle henkilöstölle YT-menettely. Toiminnan mahdollinen lopettaminen tuodaan aluehallituksen käsittelyyn erikseen.

Päätös:

Aluehallitus päätti yksimielisesti, että asia tuodaan päätettäväksi palveluverkkoselvityksen yhteydessä.

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 26.4.2023

§ 65 Valtionavustus hyvinvointialueiden vakiinnuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen

Valtiovarainministeriö on osoittanut 87 miljoonaa euroa valtionavustusta hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle. Avustusta ei voi käyttää hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin, vaan se on tarkoitettu esimerkiksi palveluiden yhtenäistämiseen, palveluverkon uudistamiseen, uusiin digitaalisiin palveluihin tai henkilöstön saatavuuteen ja riittävyyteen liittyviin hankkeisiin. Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen osuus valtionavustuksesta on 5,5 miljoonaa euroa. Avustuksen käyttöaika on 1.1.2023–31.12.2025.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus valtuuttaa palvelujohtajat valmistelemaan avustuksen käyttöä hyvinvointialueella. Avustuksen käytöstä esitellään tilannekatsaus aluehallitukselle vuoden 2024 alussa.

Päätös:

Aluehallitus päätti yksimielisesti hyväksyä hyvinvointialuejohtajan ehdotuksen.

Oheismateriaali:

Valtionavustuspäätös

ALUEHALLITUKSEN KOKOUS 27.12.2023

§ 301 Kuntien kanssa tehtävä sopimus palkkaharmonisaatiosta

Aluehallitus on 28.11.2023 § 271 merkinnyt tiedokseen palkkaharmonisoinnin tilannekatsauksen. Neuvotteluja ammattijärjestöjen kanssa on jatkettu päätöksessä selostetuin tavoin. Neuvottelujen tuloksena takautuvat palkkasaatavat ajalta 1.2.2021–30.11.2023 ja loput palkankorotukset 1.12.2023 alkaen maksetaan niihin oikeutetuille työntekijöille kahtena maksupäivänä: 26.1.2024 ja 2.6.2024. Neuvottelujen tämänhetkinen tulos on, että hyvinvointialueen osuus palkkaharmonisointivelasta on 4,7 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus:

Aluehallitus hyväksyy liitteenä olevan sopimuksen palkkaharmonisaatiomaksuista ja valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan allekirjoittamaan sen.

Päätös:

Aluehallitus päätti yksimielisesti hyväksyä hyvinvointialuejohtajan ehdotuksen.

Oheismateriaali:

Sopimus palkkaharmonisaatiomaksuista

Liite 4. Ote konserniohjeesta

Raportointi ja riskienhallinta

Lain hyvinvointialueesta 121 §:n mukaan hyvinvointialueen tytäryhteisön sekä 118 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhtiön on annettava aluehallitukselle hyvinvointialuekonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa pyydettyä toimitusohjeensa pöytäkirjat viipymättä konsernijohdolle. Tytäryhteisön tulee antaa pyydettyä seurantaan varten konsernijohdolle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien tulee raportoida neljä kertaa vuodessa toiminta- ja taloustiedot. Osakkuusyhtiöiden osalta raportointi tehdään kaksi kertaa vuodessa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa konsernijohdolle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta sekä tiedonannon määräajoista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta merkittävästä riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohdolle.

Konsernin talouden suunnittelu ja ohjaus

Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat hyvinvointialueen strategia ja siihen sisältyvä omistajapolitiikka, yhtiön liiketoiminta, hyvinvointialueen ja yhtiön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista. Hyvinvointialuekonsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhteistoiminnassa konsernin kokonaisedun, rajallisten resurssien tehokkaan käytön sekä varallisuusarvon säilyttämisen ja kasvattamisen varmistamiseksi.

Aluevaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu hyvinvointialuestrategiasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua aluevaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Tytäryhteisöjen strategista suunnittelua ohjaa osaltaan aluevaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Tytäryhteisöjen tulee laatia niille asetettujen tavoitteiden pohjalta vuosittain talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä rahoitus- ja investointisuunnitelma.

Liite 5. Ote markkinaoikeuden ratkaisusta

Ote markkinaoikeuden lastensuojelun sijaishuollon, laitoshoidon ja ammatillisen perhehoidon palveluiden hankintaa koskevasta ratkaisusta

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue (jäljempänä myös hankintayksikkö) on ilmoittanut 8.1.2023 julkaistulla hankintailmoituksella lastensuojelun sijaishuollon, laitoshoidon ja ammatillisen perhehoidon palveluiden hankinnasta ajalle 1.11.2023–31.12.2027.

Hankinta jaettiin viiteen osa-alueeseen seuraavasti:

1. Ammatillinen perhehoito
2. Perustason laitoshoido
3. Erityistason laitoshoido
4. Vaativan tason laitoshoido
5. Erityinen huolenpito

Hankinnan arvonlisäveroton vuosiarvo on sitoumuksetta noin 35 300 000 euroa ja koko hankintasopimuksen arvonlisäveroton arvo on sitoumuksetta noin 141 200 000 euroa sopimuskauden aikana.

Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue on 11.6.2023 tekemällään hankintapäätöksellä valinnut Päivän Myötätuuli Oy:n tarjouksen osa-alueelle 5 erityinen huolenpito.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on hankintayksikön ilmoituksen mukaan ollut 141 200 000 euroa, josta hankinnan osa-alueen 5 osuus on ollut 20 700 000 euroa.

Hankintasopimusta ei hankintayksikön ilmoituksen mukaan ole hankinnan osa-alueelta 5 allekirjoitettu.

Asian käsittely markkinaoikeudessa

Valitus

Vaatimukset

Arjen Ammatillaiset Oy (jäljempänä myös valittaja) on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa valituksenalaisen hankintapäätöksen, kieltää hankintayksikköä tekemästä hankintasopimusta tai muullakaan tavalla jatkamasta virheellistä hankintamenettelyä ja velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä. Valittajalla on mahdollisuus toteuttaa kyseinen palvelu. Kyseessä ei ole hätätyö.

Perustelut

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Vastine

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Vaatimukset

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Perustelut

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Kuultavan lausunto

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Vastaselitys

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Markkinaoikeuden ratkaisu

Perustelut

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Johtopäätös

Edellä todetun perusteella markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö on menetellyt hankinnassaan hankintasäännösten vastaisesti. Asiassa on näin ollen harkittava hankintalaissa säädettyjen seuraamusten määräämistä.

Seuraamusten määrääminen

Hankintasopimusta ei hankintayksikön ilmoituksen mukaan ole allekirjoitettu, eikä hankintapäätöstä ole muutoinkaan pantu täytäntöön. Näin ollen muutoksenhaun kohteena oleva hankinnan osa-alueetta 5 koskeva hankintapäätös voidaan lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) (myöhemmin hankintalaki) 154 §:n 1 momentin nojalla kumota ja sen täytäntöönpano kieltää.

Hankintalain 161 §:n 1 momentin mukaan markkinaoikeus voi asettaa tässä laissa tarkoitetun kiellon tai veloitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Hankintayksikön virheellinen menettely voidaan tässä tapauksessa korjata siten, että hankintayksikkö hankinnan osa-alueen 5 osalta käsittelee ja vertailee tarjoukset uudelleen sekä tekee uuden perustellun hankintapäätöksen.

Mikäli hankintayksikkö aikoo edelleen toteuttaa hankinnan osa-alueetta 5 koskevan hankinnan kysymyksessä olevan tarjouskilpailun perusteella, sen on käsiteltävä ja vertailtava tarjoukset uudelleen sekä tehtävä uusi perusteltu hankintapäätös ottaen huomioon tässä päätöksessä mainitut seikat.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisun kannalta).

Lopputulos

Markkinaoikeus kumoo Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen 11.6.2023 tekemän hankintapäätöksen lastensuojelun sijaishuollon, laitoshoidon ja ammatillisen perhehoidon palveluiden hankinnasta osan 5 erityinen huolenpito osalta.

Markkinaoikeus kieltää Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialuetta tekemästä hankintasopimusta kyseisen päätöksen perusteella tai panemasta sitä muutoin täytäntöön nyt asetetun 1 500 000 euron sakon uhalla.

Muutoksenhaku

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 165 §:n mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 168 §:n 1 momentin nojalla markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Valitusosoitus on liitteenä.

Asian ovat yksimielisesti ratkaisseet markkinaoikeustuomarit Perttu Paaso, Pekka Ventelä ja Melissa Kampman.

Liite 6 Ote Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjeesta

Hankintavaltuudet

1.1.2023 lähtien päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet ovat seuraavat:

Tavara- ja palveluhankinnat

- Hyvinvointialuejohtaja enintään 300 000 euroa
- Palvelujohtaja enintään 250 000 euroa
- Toimitilajohtaja enintään 250 000 euroa
- Talousjohtaja enintään 200 000 euroa
- Hallintojohtaja enintään 200 000 euroa
- Palvelupäällikkö enintään 100 000 euroa
- Tekninen päällikkö enintään 80 000 euroa

Hankinnoista, joiden arvo ylittää 300 000 euroa tai palvelusopimuksen kesto ylittää 4 vuotta, päättää hankinnasta vastaava toimielin.

Liite 7 Ote Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelmasta

POHJOISEN KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN SISÄISEN TARKASTUKSEN TARKASTUSSUUNNITELMA 2023

Hyvinvointialueen sisäistä tarkastusta toteuttaa ulkopuolinen palveluntoimittaja. Sopimuskaudelle 2022–2025 palveluntoimittajaksi on valittu EX & Partners Oy. Päävastuullisena tarkastajana toimii CIA Kauko Jussila.

Tässä vuosittaisessa tarkastussuunnitelmassa on tarkoitus määritellä yleisellä tasolla toimintavuoden tarkastuskohteet sekä arviot tarkastuksien työmääristä ja niiden alustavasta aikataulusta. Toimittaja laatii vuosittaisen tarkastussuunnitelman pohjalta kutakin tarkastusta ja arviointia koskevan tarkemman tarkastuskohteittaisen tarkastus- ja työsuunnitelman ja hyväksyttää sen hyvinvointialueen nimeämällä yhteyshenkilöllä.

Aihe	Tehtävän kuvaus	Lopputuotos	Arvio työmäärästä (pv)		Toteutusajankohta
Tarkastukset ja arvioinnit					
Ostokorttien käyttö ja hallintomalli	Arvioidaan maksuaikakorttien ja muiden rinnastettavissa olevien korttien määrää ja korttien käytön asianmukaisuutta. Arvioidaan korteilla tehtyjen ostojen laskuaineiston asianmukaisuutta ja tositteiden oikeellisuutta. Annetaan ehdotuksia maksuaikakorttien käyttöohjeeseen ja hallintomalliin.	Tarkastusraportti ja suullinen raportointi	8 pv	Maksukorteilla maksetaan hyvinvointialueen menoja noin 700 000 eurolla vuodessa.	Maalis–toukokuu 2023
Hankintamenettelyt	Arvioidaan hankintamenettelyjen lainmukaisuutta. Arvioidaan hankintaprosessin toimivuutta kokonaisuutena sekä erityisesti ns. innovatiivisten hankintamenettelyjen mahdollisuuksien käyttöä ja käytön kartoittamista.	Tarkastusraportti ja suullinen raportointi	25 pv		Huhti–kesäkuu 2023
Tietoturvallisuus	Varmistetaan, että on tunnistettu keskeisimmät tietoturvallisuuteen liittyvät riskit ja arvioidaan tietoturvaa osana jatkuvuussuunnittelua. Tarkastuksessa arvioidaan tietoturvakulttuuria ja -osaamista. Tarkastuksessa tehdään jatkuvuussuunnitelmien testaus toimittajien ja palveluntarjoajien kanssa.	Tarkastusraportti ja suullinen raportointi	30 pv		Elo–lokakuu 2023
Valvontatoimenpiteet	Varmistetaan, että keskeisiin prosesseihin on laadittu valvontatoimenpiteet, ja että näiden osalta esihenkilöt ja muut avainhenkilöt ymmärtävät ohjeet ja heiltä vaadittavat toimenpiteet riittävän valvonnan suorittamiseksi.	Tarkastusraportti ja suullinen raportointi	25 pv		Syys–lokakuu 2023
YHTEENSÄ			88 pv		

Liite 8. Tilintarkastusassistentti Antti Apurin havainnot

Asiakas: Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue	Tilikausi: 2023	Tilintarkastajan työpaperi
Tekijä: Antti Apuri	Aihe Yhteenveto havainnoista, tilinpäätöstarkastus ja muut tarkastuskohteet	Päivämäärä 21.4.2024

Toimintakertomuksen tarkastus

- Olemme käyneet läpi toimintakertomuksen (työpaperi VV.1). Toimintakertomuksessa on esitetty Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston Hyvinvointialueen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaiset tiedot.
- Luvut täsmäävät tausta-aineistoon.
- Aritmeettinen oikeellisuus on varmennettu.
- Emme havainneet huomautettavaa.

Talousarviotiedot

- Täsmäytimme talousarviotiedot perusteisiin.
- Emme havainneet huomautettavaa.

Tilinpäätöslaskelmien tarkastus

- Olemme johtaneet tilinpäätöksen luvut kirjanpidosta.
- Tarkastimme vertailutiedot.
- Aritmeettinen oikeellisuus on ok.
- On annettu Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston Hyvinvointialueen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaiset tiedot.
- Emme havainneet huomautettavaa.

Liitetietojen tarkastus

- Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston Hyvinvointialueen tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaiset liitetiedot on esitetty (työpaperi VV.2).
- Vastuiden ja vakuuksien taustamateriaalit ovat ok.
- Liitetietotositteet on laadittu.
- Emme havainneet huomautettavaa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastus:

- Konsernitilinpäätös täsmää konsernitilinpäätösohjelman lakanaraporttiin.
- Lakanaraportille yhdisteltävien yksiköiden tilinpäätökset täsmäävät olennaisin osin erillistilinpäätösten lukuihin.
- Oma pääoma juoksee olennaisin osin.
- Konsernitositteet on laadittu asianmukaisesti.
- Sisäisten erien eliminoinnit on olennaisin osin laadittu oikein.
- Emme havainneet huomautettavaa.

Kirjanpito-prosessin tarkastus

- Laadimme prosessikuvauksen kirjanpidon käytännöistä. Teimme aineistotestausta muistiotositteisiin sekä tilikaudella että tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä.
- Ei erityisiä havaintoja.

Toimintatuottojen tarkastus

Toimintatuottojen keskeisten tulovirtojen osalta teimme prosessikuvaukset sekä läpikulkutestin. Kävimme läpi myyntitapahtumia myös pistokokein. Kävimme tarkastuksessa läpiolennaisimpien myyntitulojen katkot, emmekä havainneet niissä olennaista huomautettavaa. Valtionvarainministeriön myöntämän avustuksen osalta havaitsimme, että avustus oli tuloutettu kokonaisuudessaan vuodelle 2023, vaikka avustus jakautuu ajanjaksolle 1.1.2023–31.12.2025. Avustuksen kokonaismäärä on 5 500 tuhatta euroa, joka jakautuu vuosille 2023–2025 seuraavasti:

- Vuosi 2023 avustusosuus 4 000 tuhatta euroa
- Vuosi 2024 avustusosuus 1 000 tuhatta euroa
- Vuosi 2025 avustusosuus 500 tuhatta euroa

Toimintakulujen tarkastus

Olemme tehneet ostoprosessin kuvauksen sekä läpikulkutestin. Läpikulkutestin perusteella prosessi toimii kuvatulla tavalla. Teimme aineistotarkastusta palveluostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden olennaisimpiin kirjanpidon tileihin. Ei erityisiä huomiota. Tilikauden katkon tarkastuksessa emme havainneet virheitä. Emme havainneet juristikuluja sellaisiin asiakokonaisuuksiin liittyen, joita ei olisi huomioitu tilinpäätöksessä.

Palkkoproessin tarkastus

Olemme tehneet palkkoproessin kuvauksen sekä läpikulkutestin. Läpikulkutestin perusteella prosessi toimii kuvatulla tavalla. Lisäksi suoritimme palkkojen uudelleenlaskentaa sekä kävimme läpi asiakkaan laatimat palkkatäsmäytykset. Kävimme myös läpi johdon palkitsemista. Teimme tarkastuksessa seuraavat havainnot:

- Havaitsimme, että palkkaharmonisoinnista tai siihen liittyvistä eläke- ym. maksuista ei ole tehty jaksotuksia tilinpäätökseen. Hyvinvointialueen henkilösivukuluprosentti on 25 prosenttia. Sivukuluprosentti kattaa eläke-, sairaskulu-, työttömyysvakuutusmaksut.

Pysyvien vastaavien ja poistojen tarkastus:

Suoritettujen toimenpiteiden perusteella teimme seuraavat havainnot:

- Taseen saldot täsmäävät järjestelmän raporttiin.
- Mäyrynniityn palvelukeskuksen purkamisesta tehtiin päätös tilikaudella. Purkutyöt saatiin päätökseen tilikaudella. Palvelukeskuksen arvo taseessa on tilinpäätöshetkellä 3 200 tuhatta euroa.
- Keskussairaalan laajennusosa D valmistui elokuussa 2023. Laajennusosa otettiin käyttöön lokakuussa 2023. Laajennusosa sisältyy aineellisten hyödykkeiden erään ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat. Poistot aloitetaan vuoden 2024 alusta. Laajennusosan rakennusinvestointi on arvoltaan 13 380 tuhatta euroa.

Sijoitusten tarkastus:

Tarkastimme pistokokein sijoitusten arvostuksia ja tilikauden muutoksia. Teimme tarkastuksessa seuraavan havainnon:

- Villavan Sote Oy:n toiminta on ollut tappiollista usean tilikauden ajan. Jos tuloskehitys jatkuu samanlaisena, on todennäköistä, että yhtiö menettää osakepääomansa tilikauden 2024 aikana. Yhtiössä on käynnistetty kuitenkin tervehdyttämistoimenpiteet, joiden perusteella tuloskehityksen tulisi parantua. Villavan Sote Oy:n osakkeiden tasearvo on 158 500 euroa. Ei akuuttia arvonalennuskirjauksen tarvetta.

Rahoitusarvopapereiden tarkastus:

- Tilinpäätöshetken saldot täsmäävät pankin salkkuraporttiin per 31.12.2023. Rahoitusarvopaperit on arvostettu tilinpäätöksessä hankintamenoon.
- Emme havainneet huomautettavaa.

Hankintojen tarkastus

Haastattelimme hankinnoista hankintatoimen henkilöstöä. Teimme prosessikuvauksen sekä läpikulkutestin. Tarkastimme yksittäisiä investointi- ja käyttötaloushankintoja pistokokein. Olemme tarkastaneet hankintoja myös hallinnon tarkastuksen yhteydessä.

Teimme tarkastuksessa seuraavat havainnot:

- Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen hankinnan tarkastuksessa emme havainneet huomautettavaa.
- Hankintapäällikön mukaan markkinaoikeudessa on ollut juttu lastensuojelun sijaishuollon, laitoshoidon ja ammatillisen perhehoidon palveluiden hankinnasta. Hankintapäällikkö on saanut hyvinvointialuejohtajalta ohjeet jatkaa hankintasopimusten valmistelua markkinaoikeuden ratkaisusta huolimatta. Sopimukset astuivat voimaan marraskuussa. Pyysimme meille markkinaoikeuden ratkaisun sekä allekirjoitetut sopimukset. Sopimusten perusteella on tehty hankintoja.
- Emme havainneet huomautettavaa läikeautomaattien hankinnassa.
- Ikääntyneiden asumispalveluiden hankinnassa emme havainneet huomautettavaa.

Talouden tasapainottaminen:

Taloussuunnitelman osalta tarkastimme, onko hyvinvointialueen taloussuunnitelma laadittu tasapainoisena tai ylijäämäisenä sekä riittääkö taloussuunnitelma kattamaan taseeseen kertyneen alijäämän hyvinvointialuelain 115 §:ssä säädetyssä määrääjassa. Tämän osalta tarkastuksessa ei havaittu huomautettavaa.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN TALOUSARVIOSSA

Kuluvan tilikauden ylijäämä/alijäämä yhteensä: **-19 493 225,28**

Taloussuunnitelma

2024	-9 479 000,00
2025	-3 177 428,57
2026	32 095 653,85
2027	0,00

Taloussuunnitelmavuodet yhteensä **19 493 225,28**

Erotus: **0**

Hallinnon tarkastus:

Hallinnon tarkastuksessa teimme seuraavat havainnot:

- Aluehallitus on käsitellyt tilikaudella useaan kertaan hyvinvointialueen maksuvalmiutta.
- Aluehallitus on käsitellyt useaan kertaan palveluverkkokartoitusta.
- Viranhaltijapäätösten tarkastuksessa havaitsimme, että palvelupäällikkö Vuokko Jämsen oli tehnyt kolme erillistä päätöstä koulujen psykologipalveluiden hankinnasta. Hankinnat olivat arvoltaan 82 000 euroa (alv 0 %), 105 000 euroa (alv 0 %) ja 78 000 euroa (alv 0 %). Hankinnat tehtiin Koulupsykologit Oy:ltä.
- Hallinto-oikeuteen on tehty useita kanteluita virkojen täytöstä. Näillä ei kuitenkaan käsityksemme mukaan ole taloudellista vaikutusta.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Haastattelimme konsernijohtaja Tuukka Turunniemeä konsernivalvonnan järjestämisestä. Turunniemen mukaan konserniohje valmistui, ja se hyväksyttiin aluevaltuustossa alkuvuodesta 2023. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten konsernijohtolle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen tulisi raportoida emolle neljä kertaa vuodessa toiminnastaan. Osakkuusyhtiöiden tulee raportoida toiminnastaan kaksi kertaa vuodessa. Tämä ei kuitenkaan vuonna 2023 toteutunut työkiireiden vuoksi miltei osin.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

- Hyvinvointialueella ei tällä hetkellä ole sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan ohjeistusta, mutta sellaiset on tarkoitus laatia ensi tilikaudella. Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan vastuulla. Hyvinvointialueella ei ole laadittu toimintamalleja käytännön sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Esimerkiksi keskeisten toimintaprosessien kuvaukset ovat tekemättä ja kontrollipisteet luomatta.
- Whistleblower-kanava otettu käyttöön tilikaudella.

Lähipiirin tarkastaminen, sidonnaisuudet

- Lähipiirin tarkastuksessa havaitsimme, että aluehallituksen puheenjohtajan yritykseltä oli tilattu esiintymiskonsultointia hyvinvointialuejohtajalle 128 955 eurolla. Tarkastuksen perusteella esiintymiskonsultointi on veloitettu yhdellä laskulla. Laskun perusteella esiintymiskonsultointia on annettu 10 tunnin ajan hyvinvointialuejohtajalle. Tällöin esiintymiskonsultoinnin tuntihinnaksi muodostuu 12 899,50 euroa, joka on huomattavan korkea hinta alan yleiseen tasoon verrattuna. Hankintasopimusta tai kilpailutusasiakirjoja ei ollut saatavilla, emmekä saaneet muita perusteluja hankinnalle tai hintatasolle. Hyvinvointialue ei ole raportoinut hankintaa lähipiiritoimena.
- Lähipiirin tarkastuksessa emme tehneet muita havaintoja.
- Sidonnaisuusrekisteri on ajan tasalla.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Tilikaudella aluehallituksessa on käsitelty ja hyväksytty sisäisen tarkastuksen toimintasääntö sekä vuosisuunnitelma. Hyvinvointialueella on sisäisen tarkastajan virka, mutta virkaa ei ole kuitenkaan tilikaudella avattu haettavaksi. Ulkopuolinen palveluntuottaja EX & Partners Oy on valmistellut sekä sisäisen tarkastuksen toimintasäännön että vuosisuunnitelman. Olemme haastatelleet sähköpostitse EX & Partners Oy:n nimeämää sisäistä tarkastajaa Kauko Jussilaa sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta. Lisäksi olemme haastatelleet hallintojohtaja Mäkistä, jonka Pohjoisen Keski-Suomen hyvinvointialue on nimennyt palveluntuottajan yhteyshenkilöksi. Lisäksi olemme tutustuneet EX & Partners Oy:n laatimaan raporttiin hyvinvointialueen maksukorttikäytänteistä.

Alun perin vuodelle 2023 oli suunniteltu neljä sisäistä tarkastusta, mutta lopulta tilikaudella sisäisiä tarkastuksia toteutettiin vain yksi. Toteuttamatta jäivät tietoturvatarkastus, hankintamenettelyt sekä valvontatoimenpiteiden tarkastus. Keskeinen syy tähän oli se, ettei sisäisen tarkastuksen toimeksiantojen läpivientiin ollut varattu riittäviä taloudellisia resursseja tilikaudella. Hallintojohtaja Mäkisen mukaan tilikaudella havaittiin myös muita tarkastustarpeita kuin tarkastussuunnitelmassa mainitut neljä tarkastuskohdetta.

Avaavan taseen tarkastus

- Hyvinvointialueen avaava tase on käsitelty aluehallituksessa 3.3.2023 ja hyväksytty aluevaltuustossa 13.3.2023.
- Avaavan taseen tarkastuksessa emme tehneet erityisiä havaintoja.

Muita huomioita

- Asianmukaiset tase-erittelyt on laadittu.
- Emme tunnistanee tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi vaikutusta tilinpäätökseen.